Die Hervormer

JUNIE 1956
JAARGANG
XLVIII – No. 3

Offisiële Orgaan
van die
Ned. Herv. Kerk
van Afrika.

By die Poswese
as Nuusblad
Geregistreer

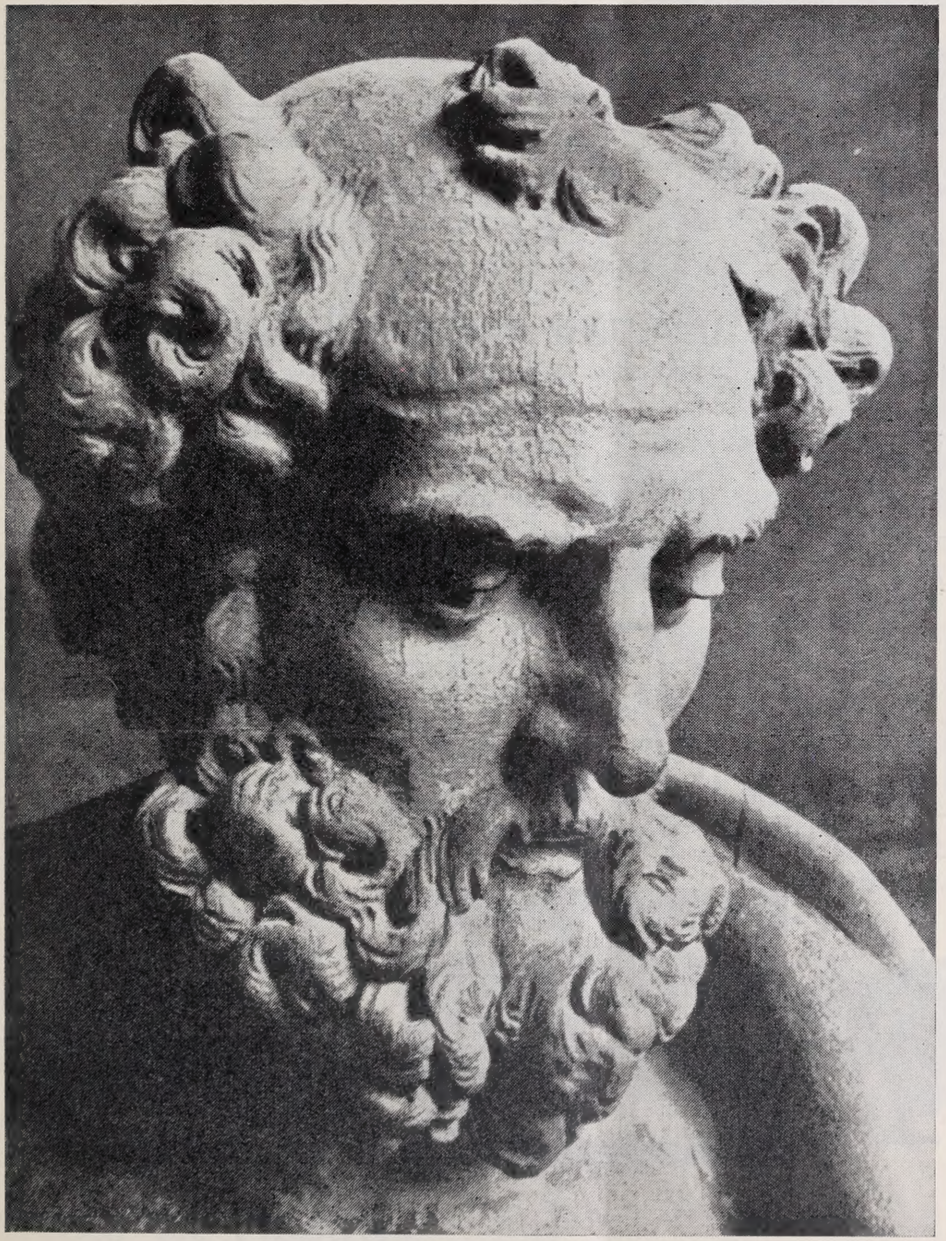

PETRUS

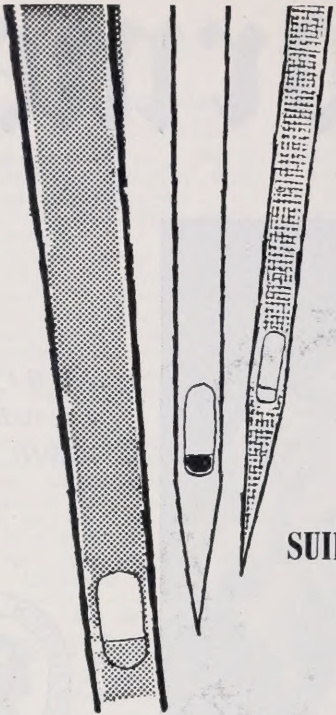

Dit is vanselfsprekend

dat die oorgrote meerderheid
kerkorrels in Suid-Afrika
deur ons verskaf word. Ons
voer ook orrels na Sentraal-
en Suidwes-Afrika uit.
Laat ons u raad gee oor u orrel.

SUID-AFRIKAANSE ORRELBOUERS (EDMS.) BPK.

STRUBENSTRAAT 395, *PRETORIA* · *PHONE* 37411 (4 *Lyne*)

Takke en Verteenwoordigers te:

Smithstraat 422, Durban Telefoon 28326	Brillstraat 39, Bloemfontein Telefoon 4969	Brickmakerskloof 30, Port Elizabeth Telefoon 25879	Hofmeyrstraat 59, Tuine, Kaapstad Telefoon 23503

ORRELS • TORINGHORLOSIES • KLOKKE

9947 - 2 (A)

DIE

SOILMASTER

REEKS PLAASWERKTUIE

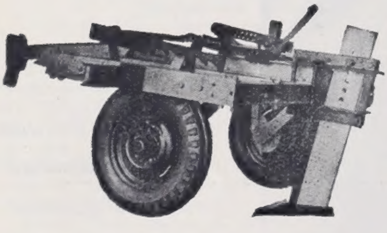

SUID-AFRIKAANSE produkte deur
SUID-AFRIKAANSE vakmanne vir
SUID-AFRIKAANSE toestande

Pan-African Industries Ltd. FOON 25-4794, JOHANNESBURG — POSBUS 52, DENVER

CLOETE'S
Transport

ONS SPESIALISEER IN DIE VERVOER VAN MEUBELS

★

– *Onder Behoorlike Blanke Toesig* –

★

GARDENSTRAAT 87 – – TURFFONTEIN
JOHANNESBURG

BEL 32-5585
AS U U MEUBELS WIL LAAT VERVOER VERPAK OF STOOR

★

Ons doen geen besigheid op Sondae nie!

VOER

„SHAPCO"

★

Gebalanseerde Rantsoene
Die Beste Vir
Vee en Pluimvee

Rembrandt
CIGARETTES

„Elke Sigaret 'n Meesterstuk"

Rembrandt is 'n mengsel van ryk beleë virginiese tabak; gewaarborg 100% suiwer, eerstegraadse blaar.

Rembrandt

KURK, ONGEKURK OF FILTER
STANDAARD EN VAN RYN GROOTTES

„Die sigaret wat u altoos graag wou rook"

Kopiereg

RA 136

weeg die Wedderburn manier . . .

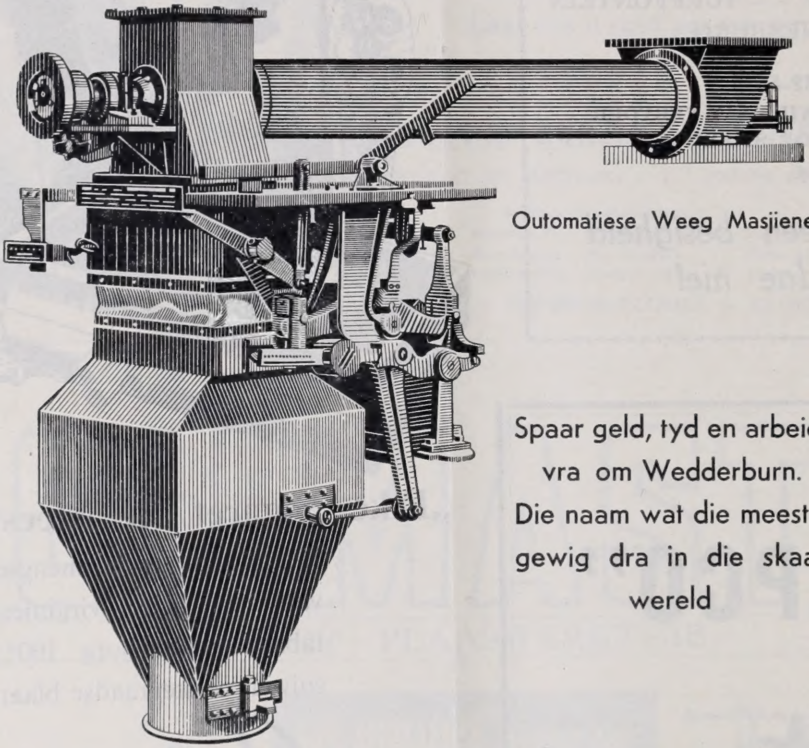

Outomatiese Weeg Masjiene

Spaar geld, tyd en arbeid
vra om Wedderburn.
Die naam wat die meeste
gewig dra in die skaal
wereld

SKRYF, BEL OF BESOEK

H. W. WEDDERBURN
(PTY.) LTD.

Ons Tegniese Personeel is tot u diens om u te adviseer en te help

MAINSTRAAT 194, JOHANNESBURG
Telefoon 22-5505

JUNIE 1956
Jaargang XLVII No. 3

★

**Offisiële orgaan van
Die Nederduitsch Hervormde Kerk
van Afrika**

(Geregistreer aan die Hoofposkantoor as 'n Nuusblad)

Die Hervormer

**Posbus 262 — Foon 66-2186/7
KRUGERSDORP**

Gedruk deur N.H.W.-Pers, Humanstraat 55, Krugersdorp, en uitgegee deur Die Ned. Herv. Kerk van Afrika.

★

Intekengeld 5/- per jaar.

Redakteur: Ds. Joh. Dreyer, van Riebeeckstraat 77, Potchefstroom

Redaksie: Ds. Joh. Dreyer, ds. D. F. Erasmus, dr. P. S. Dreyer, ds. F. J. van Zyl en ds F. van Oosten

Advertensies en Adresveranderings (vermeld sowel oue as nuwe adres) moet aan Die Advertensiebestuurder, Posbus 171, Krugersdorp, geadresseer word.

Die blad verskyn die begin van elke maand. Stukke vir publikasie moet die Redakteur 21 dae voor die end van elke maand bereik.

Verkeerde Woordegebruik

GOD *het in sy genade nie alleen aan 'n mens 'n tong gegee nie, maar ook die vermoë om te praat en op die wyse sy gedagtes en bedoelings bekend te maak. Die gesproke woord is dus die draers van ons gedagtes en bedoelings.... Om hierdie rede is die gebruik van die regte woord van groot belang.*

Maar nou gebruik mense as gevolg van die slordigheid van hulle taal en as gevolg van 'n soort van traagheid nie altyd die juiste woord of woorde nie.

Wanneer dan 'n verkeerde woord gebruik word vir 'n bekende saak, dan weet in die begin gewoonlik iedereen wat eintlik bedoel word al word die juiste woord nie gebesig nie. Met die verloop van tyd word dit egter anders. Op die lang duur verdring dan die verkeerde woord, wat geleidelik alhoemeer ingang gekry het die goeie woord, maar dan weet iedereen nie meer dat die verkeerde woord gebruik is om die betekenis, die inhoud van die ander woord, die regte woord, te dek nie.

Eers het dan die verkeerde woord die juiste woord op die lang duur verdring en eindelik verdring die betekenis van daardie verkeerde woord die betekenis van die goeie woord en so ontstaan dan begripsverwarring.

Ons wens hiervan 'n paar voorbeelde in ons kerklike spraakgebruik te gee.

Volgens Art. 6 van hoofstuk 18 van die Kerkwet wat handel oor die „Bepaling van die Kerklike Goedere" word die Administrateur die uitvoerende beampte van die Raad van Finansies genoem. In die wandel egter word van die Administrateur gespreek kortheidshalwe as die Adminstrateur van die kerk. Dit is 'n verkeerde woordegebruik. 'n Administrateur van 'n kerk is immers iemand wat 'n bepaalde kerk administreer of beheer. Maar dit is tog nie wat met die Administrateur bedoel word nie. Die kerk laat hom nie deur een persoon administreer of beheer nie, maar die kerk word deur sy amspdraers geregeer. 'n Mens sou wel kon praat van die Administrateur van die kerklike kantoor, maar nie van die kerk self nie.

'n Tweede voorbeeld van verkeerde woordgebruik in ons kerklike spraakgebruik is die woorde aanneming en voorstelling, in die laaste geval sowel van belydeniskatkisante as van ampsdraers van die gemeente. Die woorde aanneming en voorstelling in ons alledaagse kerklike taal is eintlik „stiefname," wat in ons Kerkwet nie voorkom nie. Waartoe word die katkisante aangeneem en aan wie voorgestel?... Aangeneem as belydende lidmate kan nie, want met die „aanneming" het hulle nog nie belydenis van geloof gedoen nie.... Word die „aannemelinge" voorgestel aan God of aan die gemeente?

Inderdaad kan geen van beide nie.

(Vervolg op bladsy 5)

Oordenking

„Wees geduldig in die verdrukking”

Romeine 12 vs. 12b.

VOLGENS die woord van ons Heiland, sal ons, solank ons op aarde lewe, rekening moet hou met verdrukking van allerlei aard. Daarom is dit vir ons van grootbelang om te weet hoe ons onder lyding ons sal gedra. Maar dit val nie te beantwoord in 'n paar woorde nie. Hier egter gee die apostel Paulus raad hoe ons in die verdrukking ons sal gedra.

Die apostel maan tot geduld. Ag, maar dit is 'n raad wat ons daagliks van ons medemens hoor, en wat ons meestal kriewelrig maak. Wees maar geduldig, word gesê, dit sal wel alles weer reg kom. Jy moet maar leer om te berus in die dinge wat oor jou kom. Leer maar om jou so goed as moontlik te skik onder die moeilikhede van die lewe. Die beste wat jy kan doen is om kalm en gelate jou kruis te dra. Ja dit is die raad wat tydig en ontydig deur allerlei oppervlakkige en lastige vertroosters aan ons gegee word. En het 'n man soos die apostel Paulus dan nie 'n beter raad vir ons nie? Die raad van die apostel gaan egter baie dieper as wat ons met die eerste oogopslag vermoed. Die Bybel maan ons geensins om ons maar so goed as dit kan in die lyding te skik nie. Die woorde „kalmte,” „gelatenheid,” „jou skik na omstandighede,” wat ons so baiemaal gebruik vind ons gladnie in die Skrif nie. Die woord „geduld” kom ons slegs tee in Openb. 2:3, en „geduldig” in ons tekswoorde. In die oorspronklike taal (Grieks) word daar egter 'n woord gebruik wat op ander plekke deur „lysaamheid” vertaal is, wat ons aan iets heeltemal anders laat dink as aan „jou skik” en aan „gelatenheid.” Eintlik beteken dit om onder die verband te bly waarin mens geplaas is, en van daaruit standhou, op jou pos bly, jou nie van stryk laat bring nie, manmoedig aan die verdrukking weerstand bied. En daardie selfde gedagte lê ook in ons woord: „lydsaamheid.” Maar dan moet ons onder lyding nie verstaan om smart te voel nie, maar: dit te kan onthou, volhou. By lydsaamheid dink ons nie aan daardie lydelikheid, wat ons so dikwels selfs by christene aantref nie, wat die gevolg is van hopeloosheid, wanhoop byna, wat die lot maar geduldig dra, omdat daaraan tog niks te verander is nie. Maar ons dink aan die moedige standvastigheid wat onder die bitterste beproewing sig nie van die regte pad laat afbring nie, maar in die grootste smarte nog bly hoop op Gods liefde, en wat volhou, uithou, tot dit God behaag om die verdrukking weg te neem, en die uur van verlossing te laat aanbreek.

Maar hierdie kostelike christelike deug kan opgroei alleen uit die bodem van die lewe van die geloof.

Om in die verdrukking die regte geduld te beoefen, moet ons begin om dit ten volle uit Gods hand te ontvang. Want hoe kan ons tog nie kla en mor wanneer die verdrukking oor ons kom nie! Die onwil om te ly is die mens diep ingewortel. En daardie onwil maak die lyding erger as wat dit in werklikheid is. Ons moet die lyding aanvaar, en dit aanvaar as komende van God. Ag ja, ons weet baie goed, dat, volgens die Skrif, daar niks op aarde gebeure buiten die alwyse bestuur van God nie. Maar hoe baiemaal gee ons nie onwillekeurig aan niksnutte en ondeunde mense die skuld van die moeites en teleurstellings wat ons tref nie. Ja, dit gaan vir ons baiemaal hard om te ontdek, dat vir die geloofsoog, die hand van die hemelse Vader tog nog te bespeur is in die leed wat ons tref. Ons moes die lyding meer gaan sien het, soos die Israeliete die natuur beskou het. Die Israeliete het nie gesê: „dit donder” nie maar: „Die God van eer donder.” In daardie ontsaglike natuurverskynsel het hulle die onmiddelike teenwoordigheid van God gevoel. Ons erken ook wel dat agter die dinge wat ons in die skepping sien, 'n persoonlike God werksaam is, maar vir ons bewussyn tree Hy nie so dadelik en kennelik uit daardie verskynsel tevoorskyn nie. As ons die teespoede waarmee ons te doen kry ook gaan beskou het, soas Israel die natuur, dan sou ons dit met ons lydsaamheid baie verder kon bring; as ons dit helder besef het: dit kom my toe direk van my God. Soos Job wat nie kla: die Sabeërs en Chaldeërs het my beroof nie, maar: die Here het geneem.

As ons maar net let op die dade van God, dan raak ons in die war, want dan maak dit op ons die indruk van te wees wrede raaisels en benouende vegissings.

Maar as ons aan God self ons vasklem, en ons nie deur die blydskap van voorspoed, of die smart van teespoed, van Hom laat aflei nie, as dit vir ons besef dus volkome vasstaan dat Hy ons lyding so, en nie anders bedoel het nie, dan is die moontlikheid daar om dit geduldig vol te hou.

Maar om in die lyding geduldig te wees moet ons ten volle oortuig wees daarvan dat dit werklik vir ons ten goede werk. Maar as die kruis vir ons soms so bitter swaar word, dan gaan dit moeilik om daaraan vas te hou. Die Heiland het gesê: „elke loot wat vrug dra, die maak Hy skoon, sodat dit meer vrug kan dra.”

Daarom moet ons ons oefen in die kuns, of liewers genade, om elke lyding te sien as 'n skoonmaak. Seker vir die rank is dit nie aangenaam as die snoeimes daaroor gaan nie, maar so word dit skoongemaak om netnou heerlike vrugte te dra. So word ook ons deur lyding gevorm vir Gods koninkryk.

Maar om geduldig onder die verdrukking te wees, moet ons uitsig hê op die heerlikheid wat ons wag. Ons staar te veel op die lyding self, en nie op die heerlikheid wat daar agter lê nie. Ons moet leer om ons kruis te dra soos Jesus dit gedra het en die skande leer verag soos Jesus dit verag het, naamlik terwille van die vreugde wat ons beloof is.

Ja dit is aan ons belowe. Maar om dit te bereik is volharding nodig. Maar om te kan volhard moet ons oog en hart daarop gevestig hou. Reken daarop met u hele hart dat deur en na die lyding daar heerlikheid kom. Dan sal u dit kan volhou, ook in die hitte van die verdrukking. Want slegs hy wat tot die einde toe volhard sal salig word.—Amen.

— J.D.S.

(Oorgeneem uit „Ons Gemeenteblad)

* * *

„ Die schoonste roode rozen groeien
„op gene Grieksche berg, o neen,
„Maar op de kruisberg, hard van steen.”

— VONDEL.

* * * *

Die totalitêre staat is gebou op die ruines van die geloof van die „beskaafde wêreld.” Soos die Christendom hom moet versit teen die nuwe religie (die kommunisme), so moet die kommunisme die Christendom haat. Die totalitêre staat rig hom regstreeks teen die Christendom assodanig.

— Prof G. v.d. LEEUW.

Die Bearbeiding van Die Nederlandse Immigrante

Vroeër jare was daar 'n noue kontak tussen die Nederlandse volk en ons eie volk en nog meer tussen die Hervormde Kerk van Nederland en ons Hervormde Kerk alhier. So was dit nie alleen in die dae van ds. Dirk van der Hoff nie, maar ook in die tyd van di. Jac van Belkum en Louis Brandt.

Tussen dié tyd en ons eie tyd lê egter die tweede wêreldoorlog waardeur die band slapper geword het, as ook die eie opleiding in Pretoria waardeur die behoefte aan predikante uit Nederland so goed as nie meer bestaan nie, en verder ook die ongeveer vyftig jaar van geleideiike weggroei van mekaar. En sover het ons van mekaar weggegroei, dat dr. Gravenmeyer dit as sy mening uitgespreek het dat die deursnee Afrikaner hom tuiser in Londen as in Amsterdam sal voel.

Maar dit word nou weer beter. Jaarliks kom daar 'n kleine duisend Nederlanders as immigrante in ons land aan, waarvan seker die meerderheid van Hervormde huise is.

Gedagtig aan die woord van onse Heiland: Ek was 'n vreemdeling . . . . ” (Mat. 25:35) het die kerk hom die lot van die immigrante aangetrek en dr. K. H. E. Gravemeyer vir drie jaar beroep as immigranteleraar Na sy vertrek is ds. J. I. J. Knottnerus ook vir die tydperk van drie jaar aangestel om die werk voort te sit.

Omdat dit elke keer vir 'n tydperk van drie jaar is, moet daarvan afgelei word dat die kerk dit sien as **'n tydelike** oplossing. Maar wat moet dan gebeur as die dienstyd van ds. Knottnerus verstryk is? Daaroor is nog geen besluit geneem nie, maar dit word tyd om daaroor te besin om 'n goeie en blywende oplossing te kry. In watter moontlike rigting lê die oplossing van die immigrante-vraagstuk? Wat is die beste metode om hulle geestelik te versorg, hulle te behou en ander te win vir die kerk en laat ons hoop daardeur vir die koninkryk van God?

Moet die „status quo" dws. die toestand soos dit nou is, behou word? Dit sou dan wil sê dat daar na vier jaar nog geen permanente oplossing is nie en daarom moet die tydelike aanpak van die vraagstuk voortduur.

Die toestand soos dit nou is, word egter deur ernstige besware gedruk.

Ons noem 'n paar:

1. Die immigrante-leraar hang met sy werk te veel in die lug. Hy het geen gemeentelike rusplek vir die hol van sy voet nie. Nêrens is hy tuis nie, maar orals is hy 'n gas by die Afrikaanse gemeentes.
2. Hy het nie die hulp en steun en ook nie die opsig en toesig van 'n kerkraad nie.
3. Die mense wat hy bearbei sal, omdat hulle kerklike lewe ook deur punte 1 en 2 gedruk word, nêrens tuis voel nie.

Omdat meer mense dit aanvoel dat die tydelike aanpak van die vraagstuk van die immigrante-bearbeiding vroeg of laat vervang sal moet word deur 'n permanente aanpak, daarom is die vraag al gestel of die tyd nie aangebreek het om 'n Hollandse gemeente, soos enige ander Johannesburgse gemeente onder die Ring van Johannesburg, in Johannesburg sentraal te vorm nie.

Vir hierdie gedagte is veel teen en veel voor te sê. Ons noem 'n paar punte daarteen en 'n paar daarvoor om op die wyse die punt in diskussie te bring en die kerk daarop te laat besin.

Argumente teen die vorming van 'n aparte Hollandse gemeente is o.a.: —

1. So 'n gemeente kan uit die aard van die saak geen grense hê nie en sal dus baie uitgestrek wees.
2. Baie kinders uit immigrante gesinne sal verkies om aan Afrikaanse gemeentes te behoort, waar hulle vriendjies ook is.
3. Dit sal oorvleueling van werk meebring.
4. Dit sal tot op seker hoogte die Nederlanders isoleer van die Afrikaners.

Daar is ook veel te sê vir 'n aparte Hollandse gemeente in Johannesburg en wel o.a. om die volgende redes:

1. So 'n gemeente sal verkiesliker wees vir die moeiliker aanpasbare asook vir die buitekerkliker Nederlander en op die wyse sal hy godsdienstig beter versorg word.
2. So 'n gemeente sal in die middestad sy plek van aanbidding moet hê en dit is per bus uit al die dele van die stad makliker bereikbaar as 'n kerkgebou in een of ander stadsdeel. Dit sal die aanwins van 'n nuwe gemeente vir die kerk beteken in 'n plek waar 'n gemeente 'n dringende behoefte is. Afrikaners in die midde stad sou van die dienste kan profiteer en later, as die oorgangstyd verby is en dit tog 'n Afrikaanse gemeente met sy eie grense word, daarby aansluit.
3. So 'n gemeente sal die voordeel hê van 'n Nederlandse kerk, wat hulle lede beter verstaan as wat 'n Afrikaanse kerkraadslid dit ooit kan doen.

(Vervolg op bladsy 6)

Verkeerde Woordegebruik

(Vervolg vanaf bladsy 3)

Die Kerkwet spreek van „die afneem van die belydenis van die geloof en die opneming onder die belylende lidmate." (Sien Hoofstuk 1, Art. 5 van die „Bepaling vir die Amptelike Vergaderinge") Dit is kerktaal.

Verder spreek de Kerkwet in Hoofstuk 9 Art. 4 en 5 onder die „Bepaling vir die Kategese" van die voorbereiding en toelating tot en die aflê van belydenis van die geloof. Dit is korrek. Al die eeue deur het die kerk sy belydenis gehad. Wanneer nou die jong lede van die kerk belydenis van die geloof aflê, dan neem hulle deel aan die belydende karakter van die kerk.

Onder die preekbeurte in die koerante lees ons soms van voorstelling van kerkraadslede. Dit is heeltemaal verkeerd. Ampsdraers word in hulle ampte nie voorgestel nie, maar BEVESTIG. So vind ons dit onder die „Bepaling vir die Pastoraat (Hoofstuk 15 Art. 2). Daarom spreek ons ook in ons kerklike Diensboek van die „Formulier vir die BEVESTIGING van Ouderlinge en Diakens.'

Dit sal tog goed wees as ons kerkrade maar ook al die lede van die kerk die regte benaming vir bepaalde sake sou gebruik om so begripsverwarring te voorkom.

— JOH. DREYER.

GEMEENTE NUUS

Heidelberg

Met groot dankbaarheid kan die gemeente van Heidelberg terug kyk na die week 1ste - 8ste April toe hulle weer die groot voorreg had, om as 'n gemeente die heilige nagmaal te kon vier.

Vanaf 1ste April het die gemeente al kom uitkamp, toe die nuwe lidmate begin is met Kategetiese ondervraging.

Soos in dae van ouds was die hele kerkplein en die aangrensende oop ruimte beslaan met tente en uitkampery.

'n Ou tradisie het herleef, en die atmosfeer van oor en weer kuiery, gelag en gesels, het weer 'n gees van samehorigheid, liefde en vrede geskep, wat baie seëninge inhou.

Op Vrydag 6de April was dit basaar van vroeg die môre af, was dit besig, jolig en het 'n vriendelike menseskaar die opofferende werksaamhede van die wyke bekroon met goeie ondersteuning, sodat die Basaarkommittee op Saterdagaand met die gemeentevergadering die pragtige bedrag van £2,250 kon aanmeld, met nog uitstaande moontlikhede van 'n verdere £250.

Met die ses wyke van die afdeling Balfour se eie basaar op hande, die 5de Mei, waar 'n verdere insameling van £1,000 beoog word reken ons in gemeentelike opbrings van bykans £3,500 te haal. Voorwaar 'n prestasie.

Die gemeente is dan ook die Almagtige God en Vader alleen alle dank verskuldig vir sy onuitspreeklike liefde en genade. Andermaal aan hulle bewys, deur sy ontelbare seëninge so ryklik aan hulle geskenk.

GOD SY DIE EER.

Saterdagmiddag die 7de April was dit Voorbereiding, waar 49 nuwe lidmate belydenis van geloof gedoen het.

Sondagoggend om 10 uur was die viering van die heilige nagmaa,l waar die gemeente in groot getalle die dood van onse Here Jesus Christus kon gedenk, tot versterking van die geloof, vir die stryd teen die aanvegtinge van die Bose.

Met die bediening was ds. J. Prinsloo van Brakpan ons eie predikant behulpsaam. Sy preek uit Jes. 49: 14 - 15 was voorwaar baie boeiend, en kan veel vrug voortbring.

Met die doopdiens die middag om 3 uur ook gehou deur ds. Prinsloo, is daar vyf kindertjies met die heilige doop bedien. Treffend was sy preek andermaal uit Lukas 24:14.

'n Besondere woord van dank aan hom vir sy hulp en sy prediking.

Nabetragtingsdiens Sondagaand om 7 uur deur ons ds. J. C. du Plessis, ons innige dank ook aan hom vir sy boodskap uit Gen. 8:11.

Met 'n dankbare terugblik oor die week wat verby is en met groot vreugde in die hart, oor al die seëninge so ryklik ontvang kon die gemeente van mekaar afskeid neem met die wete „Dat God goed is."

In besonder wil die kerkraad en die gemeente ons geagte leraar ds. J. C. du Plessis en sy gade, hulle dank betuig vir die vriendelike leiding, samewerking en inspirasie, om soveel sukses te kon behaal.

— FRIKKIE ROSSLEE
Skriba.

YSKASTE

Parafien brandende yskaste familie
grootte met nuwe eenhede
£55. 0. 0.
5 jaar gewaarborg

Ook kleiner en groter modelle
Maklike Terme - Inruilings aangneem

ALPINE REFRIGERATION KIE
(EDMS.) Bpk.
SIMONDSTRAAT 69 - Tel 23-3679
JOHANNESBURG

Ned. Immigrante

(Vervolg vanaf bladsy 5)

4. Hierdie aanpak van die vraagstuk om die Nederlandse immigrant geestelik te bearbei, word gevind in Kanada, in Australië en in Nieu Zeeland. In Kanada word Hollandse predikante uit Nederland aangestel vir die gemeentes van Hollandse immigrante deur die Hervormde Kerk in Amerika, terwyl in die ander twee lande dieselfde gedoen word deur die Presbiteriaanse Kerk.

Ons hoop dat bostaande sienswyses mag meehelp om 'n oplossing te soek en te vind in belang van ons broeders en susters in die geloof uit Nederland en in belang van die kerk waarin die Here ons geplant het.

— JOH. DREYER.

Verskaffers aan
HOTELLE
KLUBS
RESTAURANTE
en
INRIGTINGS

'n Naam om
Vandag te
Onthou vir
More

VERVERSINGS UITRUSTING
SPESIALITEITE

★

Breekgoed – Tafelgereedskap – Glasware,
– Algemene swaar kombuis gereedskap –

★

Hotel & Bar Requisites
Ltd.

MAINSTRAAT 124
JOHANNESBURG
POSBUS 8386 TEL.. 22-9310

TOEKOMS VAN DIE BANTOE

Verklaring namens die aksiekomitee van die Volkskongres oor die toekoms van die Bantoe in Suid-Afrika uitgereik deur die Sekretaris van die Volkskongres, mnr. J. W. Germishuys, SABRA-Hoofkantoor, Posbus 238, Stellenbosch.

'n Omvattende en verteenwoordigende Volkskongres sal vanaf Donderdagmôre 28 Junie tot die middag van 30 Junie 1956 in Bloemfontein in die Universiteitsaal van die Oranje-Vrystaat gehou word, om oorweging te skenk aan die Verslag van die Kommissie vir die Sosio-ekonomiese Ontwikkeling van die Bantoegebiede (Tomlinson-Kommissie). Die Kongres sal uitgaan van die volgende liggamme:

SABRA.
F.A.K.
Geref Kerk van Suid-Afrika.
Ned. Herv. Kerk van Afrika.
N.G. Kerk in Suid-Afrika, Kaap.
N.G. Kerk van Natal.
N.G. Kerk in die O.V.S.
N.H. of G. Kerk van Suid-Afrika, Transvaal.
Federale Sendingraad.
Federale Raad van N.G. Sendingkerke in S.A.

Die verslag van die Kommissie raak feitlik elke aspek aan van die vraagstuk van die verhouding tussen Blank en Bantoe in Suid-Afrika en bevat ingrypende aanbevelings i.v.m. beleid en i.v.m. die ontwikkeling van Bantoegebiede. Dit kan inderdaad beskou word as die belangrikste stuk werk wat in die afgelope dekade oor hierdie saak gedoen is. 'n Opsomming van die Verslag in maklik-leesbare vorm en voorsien van 'n reeks interessante kaarte, is tans beskikbaar.

Allerweë het die oortuiging ontstaan dat ons volk, by wyse van 'n Volkskonkres, hierdie belangrike Verslag, met al sy implikasies vir die toekoms van Blank en Bantoe in ons land, in besonderhede moet bespreek en vir homself duidelikheid moet verkry oor die rigting wat ingeslaan moet word.

Die persone wat as referente by die Kongres sal optree was almal aan die Kommissie verbonde, óf as lede óf as tegniese adviseurs. Verwag kan word dat die bespreking op 'n baie hoë peil sal geskied en dat die volk die geleentheid sal kry om op hoogte te kom m.b.t. die huidige rasse-situasie in Suid-Afrika en die verwagte toekomspatroon.

Die volgende is 'n indeling van die onderwerpe wat behandel sal word met die sprekers wat sal inlei:

1. Die Bantoe se plek en rol in die huidige sosiale, ekonomiese en politieke struktuur van Suid-Afrika:
   Mnr. M. D. C. de W. Nel, L.V.
2. Moontlike beleidsrigtings vir die Toekoms:
   Prof. N. J. J. Olivier.
3. Die basiese kenmerke van die Naturellegebiede:
   Dr. J. H. Moolman.
4. Die voorgestelde ontwikkelingsprogram vir die Naturellegebiede:
   Prof. F. R. Tomlinson.
5. Die ontwikkeling van die Bantoe op godsdienstige en maatskaplike gebied. Prof. C. H. Badenhorst. van die ontwikkelingsprogram:
   Prof. J. L. Sadie.
6. Die benodigdhede en implikasies
   Prof. J. L. Sadie.

Prof. H. B. Thom, voorsitter van die F.A.K. en Rektor van die Universiteit van Stellenbosch, sal as voorsitter optree. As adjunkvoorsitters is benoem: Dr. A. J. v.d. Merwe (N.G. Kerke), ds. A. J. G. Oosthuizen (Ned. Herv. Kerk), ds. T. T. Spoelstra (Geref. Kerk), en ds. W. A. Landman (SABRA).

Alle Kerkrade en kerklike liggame van ons verskeie Afrikaanse Kerke en alle organisasies en liggame wat

(Vervolg op bladsy 8)

Raadpleeg ons vir . . .

Bou-Staalwerk

★ *DRAAD OMHEINING*
★ *DRAAD HEKKE*
★ *TUIN MEUBELS*
★ *DRAAD KASSIES*
ens., ens.

★

JACKS FENCING & ENGINEERING WORKS
(Edms.) Bpk.
[Waarby ingelyf is M. Chadwick & Kie (Edms.) Bpk.]

Posbus 47 Tel. 35-4101
INDUSTRIA

EAST RAND MILLING
(EDMS.) BPK.

●

MEULENAARS EN PRODUKTE HANDELAARS

●

EERSTESTRAAT 30-34
SPRINGS

vir

ERAM
BALANCED RATIONS GEBALANSEERDE RANTSOENE

Tel| SPRINGS 56-4134/5 Posbus 366
Tel. BENONI 54-5451/2 Posbus 390

GEMEENTE NUUS

Zwartruggens

Gedurende die naweek van 7 en 8 April het die gemeente Zwartruggens weereens die voorreg gehad om fees te kan vier en by welke geleentheid ons weer kon aansit aan die tafel van die nuwe verbond.

Die verrigtinge het alreeds Donderdagmiddag in aanvang geneem met die ontvangs en inskrywing van goedere in die vorm van pragtige handwerk en heerlike gebak wat die susters van die N.H.S.V. ten toon gestel het. Daar was werk van 'n baie hoë gehalte, en die susters word baie geluk gewens met die mooi samewerking en taai kompetisie.

Satermiddag was die voorbereidingsdiens. Die aand het 21 jonge broeders en susters belydenis van die geloof afgelê. Hulle word ook baie hartlik verwelkom in ons midde.

Sondagoggend het ons die dood en opstanding van ons Heer en Heiland herdenk by die gebruik van die Heilige nagmaal. Daar is aangesit by sewe tafels wat 'n teken is dat die gemeente baie goed opgekom het, maar tog was daar nog lidmate wat afwesig was by hierdie groot voorreg wat ons weerens te beurt geval het.

Sondagmiddag was die nabetragtingsdiens by welke geleentheid ook weer die sakrament van die Heilige Doop bedien is aan twee kindertjies. Al die bogenoemde dienste is waargeneem en gelei deur ds. S. J. Prins herder en leraar van ons gemeente.

Die slotdiens Sondagaand is gelei deur ds. van Rensburg van Groot Marico. Ook sy boodskap tot die gemeente was net soos al die boodskappe van die hele naweek boodskappe van sielevoedsel vir diegene wat soms twyfel of moed verlore raak, en ook woorde van vertoosting tot diegene wat treur. Graag wil ons van die geleentheid gebruik maak om langs hierdie weg ons dank en waardering te rig aan ds. van Rensburg vir sy oorkoms.

Gedurende die naweek van feestelikheid is die gemeente ook andermaal swaar getref deur die afsterwe van die ou moeder tant Marthie Malan van Holfontein in die lewe eggenote van oud-ouderling Oom Davie Malan. Ons harte gaan ook uit na die familie en naasbestaandes wat so swaar beproef is, maar die gemeente dra hulle almal op in die gebed aan Hom wat haar opgeroep het tot hoër diens.

— Oudl. R. J. P. CRONJE

Mazista.

———:·:-:·:-:·:———

Alberton

Die gemeente Alberton het gedurende die naweek van 14 en 15 April weer die voorreg gehad om te smaak dat die Here goed is. Deur sy wil en genade kon die gemeente andermaal weer aansit aan die tafel van die nuwe verbond. Saterdagaand is weer 18 nuwe lidmate tot die gemeente toe gevoeg. Hulle word deur die Kerkraad en gemeente hartelik verwelkom. Die bede is mag hulle lewende lidmate wees in die gemeente.

Al die dienste is waargeneem deur die plaaslike leraar ds. I. J. Joubert. Die preke was boeiend en ware sielevoedsel. By die geleentheid is daar aan agt tafels aangesit, waar ons

(Vervolg op bladsy 10)

TOEKOMS VAN DIE BÅNTOE

(Vervolg vanaf bladsy 7)

by SABRA en die F.A.K. ingeskakel is, sal versoek word om afgevaardigdes na die Kongres te stuur.

'n Aksiekomitee waarin verteenwoordigers van die meewerkende liggame dien, is benoem om die Kongres te organiseer. Die voorlopige reëlings is reeds afgehandel. Inligting kan verkry word van die Sekretaris van die Volkskongres, P/a SABRA-Hoofkantoor, Posbus 238, Stellenbosch.

BYRNE, COOPER & GLUCKMAN
(GERRY GLUCKMAN)
— *U AFSLAERS* —
Lewendehawe-afslaers en Agente aangestel deur die Vleisbeheerraad.
Hoofkantoor, Pimstraat 56, Newtown, Johannesburg.

Telegrame „SPOEDIG" of "VEE"
TELEFOON 33-3543 / 33-5310. POSBUS 3052 / 1913
Huisfoon: G. N. GLUCKMAN: 40-1622
TAKKE:— SPRINGS - KRUGERSDORP - BENONI - DURBAN - KAAPSTAD - OOS-LONDON - WINDHOEK - LOBATSI FRANCISTOWN

Gewaarborgde Motorolies —

(a) **EERSTEGRAADSE MAXEI MOTOROLIES (S.A.E. 20 tot 50)**

Per 4-gelling kan	£ 1	8	0
Per 5-gelling kan met skinktuit	£ 1	16	0
Per 25-gelling konka	£ 7	17	6
Per 45-gelling konka	£13	7	6

(b) **SWAARDIENS REINIGEND TIEPE:** plus 6d. per gell.
(c) **SWAARDIENS DIESELSMEEROLIE:** plus 1/- per gell.
Alle pryse insluitende houers en vry op stasie Johannesburg.
Vir vrye aflewing binne die Transvaal en Oranje Vrystaat voeg 8d. per gelling by alle pryse.

MAXEI HOËRGRAADSE SMEERGHRIES
ONDERSTELGHRIES No. 1 en 0:

Per 25 pd. Sinkemmer	£2	2	0
Per 35 pd. konka	£2	18	0

KOPGHRIES (geel) No. 3:

Per 25 pd. sinkemmer	£1	16	0
Per 35 pd. konka	£2	10	0

GEEL ASGHRIES:

Per 25 pd. sinemmer	£1	6	0

Insluitende houers, v.o.s. Johannesburg

MAXEI MOTOROLIES
Posbus 9068 — JOHANNESBURG — Foon 33-4453
Telegramme: „MOROIL."

Dank God Vir Die Groei

Die statistieke wat gegrond is op die jongste volkstelling nl. van die jaar 1951 is onlangs deur die Buro vir Sensus en Statistiek vrygesel. Daaruit kan ook gesien word wat die groei is van die verskillende kerke in Suid-Afrika vergeleke by die statistieke van die voorlaaste volkstelling en wel van die jaar 1946.

Volgens die jongste sensus is die getalle vir die vyf grootste kerke in Suid-Afrika as volg: Ned. Geref. (insluitende die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Transvaal) (tot die naaste duisend) 1,107,000; Anglikaanse Kerk 416,000; Metodiste Kerk 219,000; Ned. Herv. Kerk 183,000; Rooms-Katolieke Kerk 141,000; Presbiteriaanse Kerk 114,000 en Geref. Kerk 112,000.

Uit hierdie syfers blyk dat die Ned. Hervormde Kerk **die vierde** grootste kerk in die Unie is. In Transvaal neem dit **die derde** posisie in, want in die noordelikste provinsie behoort 144,000 van die blanke bevolking aan die Herv. Kerk teenoor 103,000 van die Metodiste Kerk.

Vergeleke by die vorige volkstelling nl. van 1946 was die vermeerdering persentsgewyse as volg:

Die Geref. Kerk en die Her. Kerk loop voor met 47 en 44 persent respektiewelik. Dan volg die Metodiste Kerk met 20, die Roomse met 11, die Anglikaanse met 10 en die Ned. Geref. Kerk met 3 persent.

Of hierdie persentasie vir die Geref. Kerk korrek is is miskien te betwyfel, omdat volgens 'n artikel in die offisiële orgaan van hierdie kerk enige maande gelede uit die pen van dr. Van Wyk de Vries as ek my dit goed herinner, geklae is oor die swak groei in die ledetal van genoemde kerk. Moontlik het party Ned. Geref. lidmate klei getrap met die name van die kerk en hulself foutief opgegee as Gereformeerd.

Die Hervormde Kerk het sy gesonde groei gehandhaaf. In 'n artikel in ons uitgawe van April 1951 het ek aangetoon dat volgens die volkstellings van 1936 en 1946 die Hervormde Kerk in die tydperk van tien jaar sy getalle meer as verdubbel het nl. van 57,736 tot 127,887 Van 1946 tot 1951 is die vermeerdering 44 persent, maar hierdie groei is oor vyf jaar, meer dus as twee keer vinniger as die eerste een na hom nl. die Metodiste Kerk.

Indertyd het ek geskryf: „Die enigste ander godsdienstige gesindte wat sy getalle grootliks vermeerder het is die Apostoliese Geloofsending-kerk. Hulle syfers vir 1936 en 1946 is respektiewelik 31,765 en 58,872." Hulle groei persentasie was die eerste na die ongeëwenaarde vermeerdering van die lidmate wat tot die Herv. Kerk behoort.

Wat in hierdie volkstelling opval is: eerstens dat die Aposloliese Geloofsendingkerk netso vinnig agteruit gegaan het van 1946 tot 1951 as wat hulle gegroei het van 1936 tot 1946, want volgens die jongste volkstelling is hulle getalle nou byna 51,000. Dit wil sê hulle het ongeveer 8,000 lidmate verloor of 14 persent minder geword. Beteken dit miskien dat hierdie aktiewe sektekerk sy hoogtepunt bereik het?

Tweedens val die swak groei van die grootste kerk in die land nl. die Ned. Geref. Kerk op. Hulle het met slegs ongeveer drie persent oor die vyf jaar vermeerder. Die vermeerdering van hierdie kerk is persentgewyse kleiner as die vermeerdering van die blanke bevolking van die Unie. Dit beteken dat hierdie groot kerk eintlik terugloop in sy getalle nie teenstaande sy groot aktiwiteite van die laaste jare.

Wanneer die pragtige groei van die Ned. Her. Kerk betrag word, dan kan ons gerus vra waaraan dit te wyte is. Is dit te danke aan die voortreflikheid van die Herv. Kerk? Lê dit aan ons ywer en bekwaamheid? Daar is seker geen verantwoordelike geestelike leier van die kerk wat nie die hoof in ootmoed sal buig nie en bely „nie aan ons, o Here, nie aan ons nie, u Naam alleen die eer."

Dit pas ons inderdaad om God te dank vir sy seëninge en in die groei van die kerk die werk van sy hande te sien.

— JOH. DREYER.

RESIDENSIE HOTEL
SCHOEMANSTRAAT 185,
Bus 548 — Foon 2/1712
Die plek waar die
vooraanstaande
Afrikaners tuis
gaan.
— OOK —
VAN RIEBEECK HOTEL
ANDRIESSTRAAT 388,
PRETORIA
Foon 2/2756
F. Groeneveld (Bestuurder)

As u 'n **BEGRAFNISPOLIS** wil hê
wat u 'n **BEGRAFNIS** gee,
DAN IS U TUIS BY
AVBOB

50%
BONUS
op die
Volkspolis

£1,000,000
AVBOB het die eerste en enigste miljoen-begrafnisfonds

KOEPON
AVBOB
Posbus 543, Bloemfontein
Ek ontvang graag, sonder enige verpligting, besonderhede van AVBOB se Volkspolis.
Naam ....
Adres ....
....
BLOKLETTERS ASSEBLIEF HR

Lewensprobleme

Bartimeus,
„Die Hervormer"
Posbus 262,
Krugersdorp.

RYKDOM

Daar is 'n rykdom wat nie van hierdie wêreld is nie—die skat in die hemel waarvan die Here ons vertel het. Dit is 'n skat wat nie geroof kan word nie. Hierdie rykdom is genade wat God aan ons gegee het: die genade van die skenking van sy Seun aan ons, waar deur ons na Hom kan gaan en kan weet dat ons sy kinders is. Kinders het 'n tuiste en daardie tuiste is by hulle ouers. Ons is dan vreemdelinge en bywoners op hierdie aarde; ons woon in 'n huis wat net tydelik is, 'n tentwoning wat deur storms weggewaai kan word en wat maklik afgebreek kan word. Eenmaal wanneer die Vader sy kinders huistoe roep, sal hierdie tentwoning afgebreek word en sal ons verhuis na die huis wat nie met hande gemaak is nie.

Maar daar is ook 'n rykdom van hierdie wêreld. Somtyds kom dié wat nie goed bedeeld met aardse besittings is nie, in opstand daarteen. Hoekom moet die een so baie en die ander so min hê? Maar dit is nie hieroor wat ek vandag wil praat nie.

Ek wil praat daaroor dat rykdom vir baie mense beteken dat hulle die skat i ndie hemel verruil het vir 'n skat op aarde. Nou bedoel ek nie dat hulle hulle rykdom oneerlik gekry het nie, hoewel dit ook gebeur. Maar rykdom op hierdie aarde beteken dat ons die goue sleutel het wat elke deur hier kan oopsluit. Dan word hierdie wêreld maklik en lekker. Sonder dat ons dit bedoel, skuif ons ongemerk in die gewoontes van hierdie wêreld in. Ons onthou nog dikwels met 'n verbygaande gedagte die skat in die hemel — maar hoe vlugtig is dit nie!

Wanneer dit God behaag om ons hier op aarde met rykdom te seën, beteken dit net een ding: 'n roeping van God tot verdere diens. Op elke mens lê die verantwoordelikheid om te waak teen die sonde wat so maklik in ons lewens inkruip en ons oorval; die ryke moet dubbel daarteen waak, omdat sy moontlikhede soveel groter is. Elke mens het 'n taak wat hy hier op aarde in diens van die Here moet volvoer; die ryke se taak is dubbel. Die ryke is 'n pagter van God aan wie God baie toevertrou het, die moontlikheid tot die goeie en die moontlikheid om dit te misbruik. Hoe groter ons voorregte word, deste groter word ons verantwoordelikhede. Alles wat ons ontvang, is talente wat God aan ons toevertrou — of dit een is en of dit tien is. En van ons rentmeesterskap moet ons rekenskap gee.

Die een wat skatte op aarde het, mag die skat in die hemel nie vergeet nie. Want wat baat dit jou dat jy die hele wêreld wen en skade aan jou siel ly?

★

'N NOODOPROEP

Transvalertjie het nie sy adres vir my gestuur nie, maar die stempel op die koevert is Potchefstroom. Hy is 'n boer en dertig jaar oud.

Die man is bekommerd; hy is in die nood. Hy is nog nie getroud nie en soek 'n vrou. Nou is dit baie mooi — want wat sal van die toekoms van volk en kerk word as ons nie daarvoor sorg nie? Maar hy kan nie 'n vrou kry nie.

Ek kan maar net sê: Transvalertjie, jy moet gaan soek, ou maat! Dit lê mos nie in 'n Transvaler se bloed om vir die Evas te skrik nie.

Maar miskien is daar iewers 'n pot wat nog nie 'n deksel het nie. Skryf maar aan my en merk julle briewe **„Transvalertjie"** dan sal ek dit onoopgemaak aan hom deurstuur. Maar: **Transvaletjie, dan moet jy jou naam en adres vir my stuur. Moenie vergeet nie, hoor — anders kan ek ook niks doen nie.**

— BARTIMEUS

———:::-:::-:::———

ALBERTON

(Vervolg vanaf bladsy 8)

die dood van ons Heiland en Saligmaker herdenk het. Al die dienste is goed bygewoon. Saterdagaand na voorbereidingsdiens is deur diaken M. I. Crönje 'n voorleserstafel, met die wet van die Here en twaalf artikels in groot druk aan die gemeente geskenk. Die kerkraad en gemeente bedank die broeder vir die mooi geskenk op die gemeente se tien jarige bestaan. Daar is vroeër in die jaar ook 'n kanselbybel deur die Cronje-familie aan die gemeente geskenk, ook ons hartelike dank aan die familie vir so 'n mooi Bybel.

Die kerkraad wil graag onder aandag van die gemeente bring, dat 'n gemeente basaar op 2 Junie gehou sal word. Die gemeente se hulp en ondersteuning vir die basaar word heel hartig gevra.

Op Sondag 29 April is weereens 'n evangeliesasiediens gehou deur ds. I. J. Joubert. Die opkoms was besonder goed.

— G. P. STRYDOM.
Skriba.

ONDERSTEUN ASB.
ONS ADVERTEERDERS

KROONSTAD

In November 1951 het die gemeente Kroonstad 'n boukommissie gekies om voort te gaan met die bouprogram, en met harte vol van dankbaarheid kon die gemeente op 14 Mei 1955 die Hoeksteen lê van haar **kerk.**

Die krek is so ontwerp dat dit later net vergroot kan word en is teen 'n koste van bykans £9,000 opgerig.

Op Saterdag, 19 November 1955, het die gemeente Kroonstad die voorreg gehad om sy nuwe kerkgebou in gebruik te neem.

By hierdie geleentheid het prof. dr. Mulder die gemeente meegevoer met so 'n treffende Wydingsrede na aanleiding van Ps. 84. Ds. Naude leraar van die gemeente het eerstens 'n hartlike welkomswoord aan die aanwesiges gerig.

Nadat mnr. Phielix namens die bouaannemers, en mnr. Serfontein, die argitek, die woord geneem het, is die sleutel aan mevr. (ds.) Naude oorhandig om die hoofdeur oop te sluit. Na die sing van „Juig al wat leef" het oudl. Jordaan die gemeente voorgegaan met die kanselbybel wat deur hom op die kansel gelê is.

Nadat almal plaas geneem het, het prof. Mulder die wydingsrede waargeneem. Gelukwense namens die HoogEerw. Alg. Kom., die Teologiese Fakulteit en die gemeente Pretoria-Oos is oorgebring deur prof. E. S. Mulder. Deur ds. Jacobs namens die Ring van Heilbron, ds. Kruger namens die Gereformeerde Kerk en dr. A. v.d. Merwe namens die N.G. gemeentes, en eerw. Douglas namens die Engelse gemeenskap.

Die Burgemeester van Kroonstad het die groete en seënwense van die Stadsraad oorgebring en mnr. Kriek, prinsipaal van die Hoërskool namens die onderwys.

Hierna het ons leraar ds. Naude op treffende wyse die bedankings uitgespreek. Ds. Naude het veral gewag gemaak van die besondere wyse waarop die bouaannemer en die argitek hulle pligte so ywerig en nougeset uitgevoer het. Ja, hulle het baie meer as net hulle plig gedoen.

Aan die susterkerke vir die goeie wense en samewerking, veral die Gereformeerde gemeente, wat hulle kerkgebou altyd tot ons beskikking gestel het vir huwelike en begrafnisse, ons hartlike dank.

Die dank aan die stadsraad vir die grond aan die gemeente geskenk, en aan die Hoërskool vir die gebruik van hul saal gedurende die afgelope vyf jaar vir gemeentelike samekomste en Sondagskool, is op paslike wyse deur ds. Naude uitgespreek.

Die klein klompie susters van die N.H.S.V. het die banke te bedrae van £500 geskenk. Die pastorieerf is ook geskenk deur 'n lidmaat, die kanselbybel, die doopvond, die kateder, die kansellap, mikrofoon, gehoorstelle, kanselstoel, gordyne vir die konsistorie, pale vir omheining, en so meer.

Twee jong lidmate is aangeneem en het belydenis van geloof gedoen en aan een kindjie is die heilige doop bedien. Die grootouers van hierdie kindjie, br. Koos van Rensburg en sy eggenote, se name is eerste in die lidmaat register van die gemeente in geskryf. Sy moeder het eerste lidmaat van die gemeente geword en dis nou haar kindjie wat die eerste en enigste dopeling in die nuwe kerkgebou met die inwyding was.

MEVR. (DS.) NAUDE SLUIT DIE HOFDEUR OOP

Voorwaar, as ons gemeente 'n terugblik werp op die afgelegde pad, kan ons alleen die hoof buig in stille dankbaarheid, en getuig dat die Here het voorsien in ryke mate.

Dit is ons ernstige bede dat die Here onse God mag gee dat die gemeente, elke vader, elke moeder, elke kind, soos die digter van Ps. 84 daarna sal verlang om die huis van aanbidding op te soek om so „Voor God in Sion te verskyn."

Volgens prof. Mulder „die plek waar 'nmens God by uitnemendheid ontmoet . . . daar lê die Woord van God tog oop. Daar word die evangelie verkondig. Daar weerklink Gods Woord. Daar kan ons God loof." — J. P. C. v.d. WESTHUIZEN

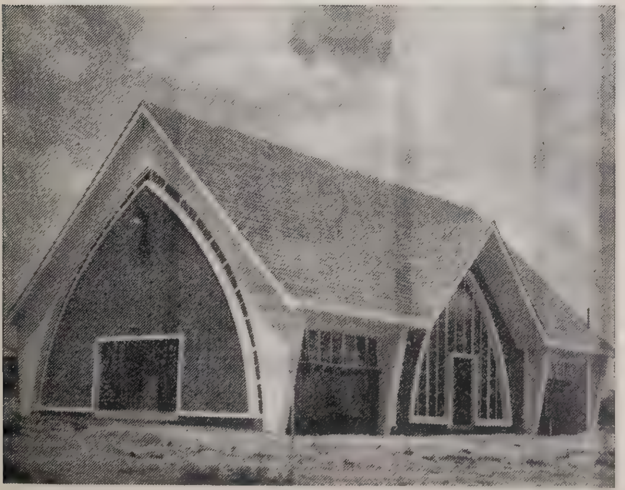

DIE NUWE KERGEBOU VAN KROONSTAD

GEMEENTE NUUS

Leeuwdoornstad

Met dankbare harte dink hierdie gemeente terug toe hulle op die 7de en 8ste April weer die heilige Nagmaal kon vier. Al die Preke is voorgeneem deur ons herder en leraar ds. Stutterheim, weereens het hy ons deur sy treffende preke steeds nader en nader gebring aan Gods liefde en genade. Elke luisteraar kon voel dat jy deur Gods hand gele iword in groen weivelde en na waters waar rus is. Op Saterdag het 12 nuwe lidmate belydenis van geloof gedoen. Hulle word Gods leiding toegebid om te volhard op die weg wat Christus ons van gewys het, wat ook hulle gekies het om te bewandel. Op Sondag was elke moontlike sitplek in die kerk beset en is ses tafels bedien. Op hierdie dag het die gemeente 'n groot vorreg geniet om ook ons Predikant 'n hartelike gelukwensing aan te bied op sy verjaarsdag. Die kerkraad en gemeente wens hom nogmaals toe saam met sy gesin 'n gelukkige en voorspoedige toekoms, sodat hulle deur hulle opofferende liefde die gemeente netso sal dien as in die afgelope jaar, want deur sy arbeid en ywer sal hy daartoe bydra om siele te bring vir Godshemelryk.

— J. C. ROSSOUW, Ouderling.

Eendracht

Die gemeente Eendracht het weer die voorreg gehad om op 7 en 8 April saam te kom vir 'n uiters aangename nagmaalsviering.

Twaalf nuwe lidmate het op Saterdagmiddag geloofsbelydenis afgelê.

'n Goed geslaagde basaar en vleisbraaiaand is daarná gehou in 'n baie gesellige stemming ten bate van ons orrelfonds. Ons hoop om binnekort die nuwe orrel in gebruik te neem, waarvoor ons gelukkig ook reeds die nodige bedrag ingesamel het met die goeie samewerking van die susters onder die bekwame leiding van Mevr. (ds.) Booysen.

Die opkoms oor die náweek was deurgaans goed en véral op Sondag toe die kerk van hoek tot kant vol was.

Ds. van Niekerk van Nigel was ons leraar behulpsaam en hulle boeiende preke word baie hoog waardeer. Ons kon almal weer geestelik versterk huis toe gaan en in dankbaarheid getuig dit is vir ons goed dat ons daar was!

F. H. RAS. (Skr./Kass.

Salisbury, S.-Rhod.

Ons het weer 'n standplaas vir ons pastorie aangekoop en wag net op die kaart en transport om te begin met ons bouwerk. Dit is kontant betaal en met die skenking van ons sustersvereniging het ons nog oor die £300 wat in die bank is. Ons vertrou dat ons samewerking nog sal aangaan met Gods seën.

Die N.H.S.V. is weer besig om met die hulp van die kerkraad te reël vir verversings met die Skou in in Salisbury die 1ste week in September.

Die gemeente is hard besig met 'n reëling vir 'n basaar op die 5de Mei in Salisbury-stad. Ons vertroue is om 'n sukses te maak met die genade en seën van ons hemelse Vader.

Ons vertroue is tog dat ons beroep nie oorgesien moet word nie, want ons gemeente het 'n leraar dringend nodig. Die gemeentelede is daar, net die leraar en kerkraad ontbreek om die bearbeiding te doen.

(Vervolg op bladsy 13)

HOTEL SUPPLY CO.

●

Voorraad houers van:

Breekgoed, Glasware, Tafelgereedskap,
Emaljeware en alle Hotel en Inrigting
Benodigdhede

●

MARSHALLSTRAAT 216
(h/v. NUGGETSTRAAT)
JOHANNESBURG

TEL. 22-9076 / 22-6913 / 22-4254
POSBUS 8892

U voel tuis by
VOLKSKAS
Dis u eie bank

VOLKSKAS
BEPERK

ARBEIDSAAMHEID

(Geregistreerde
Handelsbank)
Hoofkantoor:
Pretoria

VZ000226-A

VRAEBUS

DIE REMBRANT SIGARET OP DIE VOORBLAD VAN DIE HERVORMER

VRAAG:

Die oue br. D. F. Kruger van Duiwelskloof wat skryf dat hy alreeds 82 jaar is, maak ernstig beswaar dat „die Rembrand sigaret nou op so 'n manier in „Die Hervormer" geadverteer moet word . . . . en dat die prent wat voorgee Mattheus besig om sy evangelie te skryf moet help om Rembrant se sigaret te verkoop." Hy is verder van mening dat „al die aantreklike, verleidende en leuenagtige advertensies van die drank en tabak (sigarets) om onskuldige meisies en vrouens in slawe te verander, een van die mees duiwelse misdade is, wat ooit teen vroue gepleeg kan word."

ANTWOORD:

Die betrokke kunsafdruk op die buiteblad van ons uitgawe van Maart l.l. is 'n voorstelling van die apostel Mattheus wat onder die inspirasie van 'n engel van die Here „sy" evangelie skrywe. Tereg vra die vraesteller of dit volgens Joh. 14:26 en 16:13 dan nie die Gees is wat in al die waarheid sal lei in plaas van 'n engel soos op die voorstelling.

Maar die kunstenaar kon natuurlik nie die Gees van die Here uitbeeld nie en daarom het hy toe 'n engel gekies om bo-aardse hulp aan die evangelis aan te dui!

Hierdie pragtige kunsstuk is die werk van die grootmeester van die Hollandse skilderkuns Rembrandt Harmenszoon van Rhyn, wat gebore is in 1606 en oorlede is in die jaar 1669. Hy is die grootste kuns verteenwoordiger van dié Protestantse Christendom in Nederland. Daarby was Rembrandt 'n oortuigde Christen. Die persoon van Christus het hy telkens op die doek gebring. Een van sy laaste etse was 'n voorstelling van die terugkoms van die verlore seun. 'n Jaar voor sy dood het hy „Christus aan die Martelpaal" geskilder. Onder sy 600 skilderye 275 etse en 1600 tekeninge is daar wat onoortreflik is en wonderbaar mooi. Van sy bekendste is die „Anatomiese les," wat 'n voorstelling is van 'n professor wat 'n demonstrasie aan sy asistente by die lyk van 'n man gee. Seker die beroemste van sy kunswerke is die „Nachtwacht."

Na hierdie meester in die skilderkuns van wie die ou br. Kruger in Duiwelskloof seker nog nooit gehoor het nie, is die bekende Suid-Afrikaanse tabak en sigarette-firma genoem. Maar op die buiteblad van „Die Hervormer" gaan dit nie om die Rembrandt sigarette nie, die word trouens nie met name genoem nie, maar dit gaan om die kunstenaar Rembrandt en nog veel meer om die pragtige voorstelling wat hy gegee het van die op skrif bring van die evangelie na die beskrywing van Mattheus.

— JOH. DREYER.

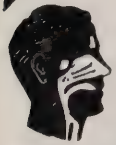

Vergrote mangels

Die beste behandeling vir vergrote mangels is BUCCALENE. Volwassenes moet met BUCCALENE gorrel en dit dan insluk sodat die keel regstreeks behandel word en die oorsaak van die siekte deur die gestel behandel word. Kinders wat te jonk is om te gorrel, moet hul kele met BUCCALENE laat verf en ook 'n bietjie gegee word om te drink. BUCCALENE vernietig gewis die kieme en toksiene in die keel en bloed wat die grondoorsaak van Chroniese Mangelontsteking is. Onmiddellike behandeling met BUCCALENE sal, in die meeste gevalle, die noodsakliheid van 'n pynlike en soms gevaarlike operasie uitskakel.

Buccalene

VRA U APTEKER OM BUCCALENE VIR U TE KRY AS HY DIT NIE VOORRADIG HET NIE. PRYS 6/- PER BOTTEL.

2077D

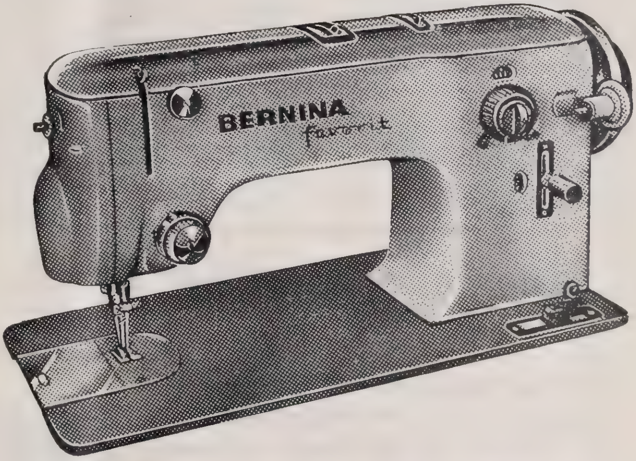

BERNINA

ZIG-ZAG

Geen Raaiwerk . . . geen „probeer en fouteer" . . . geen oefening is meer nodig nie. Kies net die verlangde patroon en Bernina doen dit outomaties . . . selfs met twee naalde tegelyk.

Hierbenewens doen BERNINA stikwerk vorentoe en agteruit, stop en lapwerk, kap nate om, plooi, maak knoopsgate en werk knope aan, werk voorletters uit, borduur, maak opnaaisels met twee naalde tegelyk, Engelse borduurwerk, ens., ens.

Besigtig 'n demonstrasie:

Gemagtigde Handelaars vir Jhb.

RAND SEWING MACHINES (EDMS.) BPK.

FOON 22-5144. PLEINSTRAAT 22, JOHANNESBURG

— *Brief Uit Angola* —

Tunda, Vila de Almoster,
Via Sá da Bandeira,
Angola,
14 April 1956

Ds. Joh. Dreyer,
Potchefstroom.

Geagte Dominee

Nadat ek vertoë tot die regering gerig het en die Goewerneur 'n paar maal oor die onderwys van ons kinders gespreek het, lyk dit tog of ons stadigaan deur die versperring van agterdog en wantroue wat daar by die regering oor ons werk in Angola geskep is sal deurbreek.

My laaste versoek aan die regering het ongeveer die volgende bevat:

„Siende dat dit my nie toegestaan is om 'n koshuis en skool op Tunda op te rig waarin die kinders in die Portugese taal onderwys kan ontvang nie, en dit vir my hard is om te sien dat my mense barbare gaan word, is ek verplig om een of ander vorm van opvoeding en onderwys vir die reeds verwaarloosde kinders te skep. Ek kom derhalwe beleefd vra of dit my toegelaat sal word om 8 of 10 seuns op Tunda te hou, waar hulle kennis van landbou en veeteeld kan opdoen." Dan het 'ek daar bygevoeg dat ek hierdie aansoek doen om te verhoed dat die ouers môre by Suid-Afrika gaan aanklop vir onderwys vir hulle kinders, en dit seker nie tot eer van die Portugese regering sal strek as daar kinders in Suid-Afrika moet aankom van 16 tot 18 jaar wat ongeletterd is nie, afgesien nog van die feit dat hulle dan vervreemd sal word aan hulle geboorteland en regering.

Op hierdie versoek het ek geen antwoord gekry nie en ek het gevoel dat dinge nou na 'n breekpunt toe loop. As hulle hierdie geringe versoek nie toestaan nie, was my plan om na Suid-Afrika te gaan en nie soos in die verlede vir die regering daar te gaan vra of daar plek is vir die Afrikaner in Angola nie, maar te gaan sê, maak asseblief plek, ek bring die Boere!

Omdat ek oortuig was dat dit nou tyd was om aktief op te tree en ek nie langer op hulle antwoord wou wag nie, het ek na die Noorde gegaan om die kinders te haal. Ek moes oor Sáda Bandeira, maar omdat al die hoëlui van die land daar bymekaar was om die nuwe Goewerneur Generaal te verwelkom kon ek die Goewerneur nie te sien kry nie. Op Chicuma het die ouers my reeds ingewag. Nadat ek die outoriteite daar gaan sien het oor die saak, is ek daar weg met die kinders. Op Sáda Bandeira kon ek toe die Goewerneur sien oor die saak. Ek het hom daarop gewys dat in die hele Angola sendelinge besig is om die naturelle op te voed en te leer, dat ons binne 10 jaar 'n blanke gemeenskap sal hê wat benede die swart barbare sal staan. Ek vra sy hulp om dit te verhoed. Ek het hom daarop gewys dat die Duitsers 'n koshuis en skool het op Chicuma met 50 leerlinge, 60 kilometer ver van die naaste outoriteite. Wat is dan die fout met die Boere? Was dit dan nie hulle wat met die geweer in die hand gestaan het net waar die Portugese soldaat gestaan het nie? Ek het hom gevra of hy die kinders wil sien en 'n Portugese leesboekie uit my sak gehaal en hom gevra om enige plek oop te slaan en hulle te laat lees. Daar is seuns van 18 jaar oud en nie een kan 'n woord lees nie. Hieroor was die Goewerneur baie aangedaan. Hy het my gevra om hulle tog asseblief te leer lees en beloof dat hy een van die dae by my op Tunda sal wees.

Ons Magistraat wat ook baie teen die saak gekent is, moes toe nog oortuig word en daarvoor het ek die kinders aan hom gaan vertoon. Hulle kon kwalik agter my aan sê, om die Magistraat te groet. In teenwoordiginheid van sy personeel het ek gesê, ons is besig om geskiedenis te maak, nou kan u self besluit hoe u naam in daardie geskiedenis sal

Talle Gemeentes Spog met Orrels soos Hierdie

★ **Ons het meer as 50 jaar ondervinding in die bou van orrels !**
★ **Reeds meer as 400 orrels is deur ons in die Unie geinstalleer !**
★ **Orrels vir Kerke, Skole en Huise !**
★ **Kerkklokke in alle groottes van suiwer Koper en Tin! (Brons).**
★ **Gehoortoestelle vir dowes !**
★ **Klein Nuwe 2 manuaal en pedaal pyp orrels met swel kas vanaf £1,500.**
★ **Klein een Manuaal vanaf £900.**

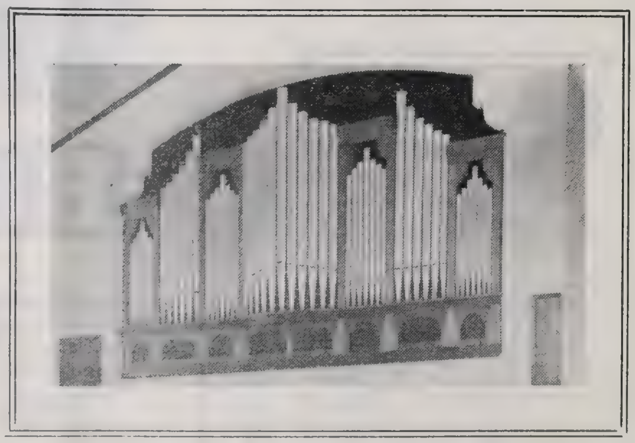

Cooper, Gill & Tomkins (Edms.) Beperk

STAIBSTRAAT 33 DOORNFONTEIN JOHANNESBURG
Ook in Kaapstad — Port Elizabeth — Durban

ANGOLA

verskyn. Dit kan daar staan as iemand wat die ontwikkeling van hierdie armes teengestaan en verhinder het, of as iemand wat sy behoorlike deel daartoe bygedra het en van hulle nuttige en waardige burgers gemaak het. Ek vra u om die laaste te kies, my kerk is oor die aarde besig om reddings werk te doen en my rapport aan die end van die jaar word nie net is Suid-Afrika nie, maar ook in ander dele van die wêreld gelees, wat met my gebeur, gebeur aan die Christendom van die wêreld, ek is niks.

Hy het gesê hy wil eers die resultaat sien van die drie maande wat hierdie kinders op Tunda sal wees. Dan sal hy aanbeveel om 'n skool op die dorp te kry.

Saam met twee seuntjies van hierdie omgewing het ek nou 12 kinders wat gedurende die dag uitsluitlik Portugees leer, saans godsdiens in Afrikaans en Sondag katkisasie. Dit sal tot begin Julie so aangaan, as die Here wil dan bring ek hulle weer terug om my reis deur die gemeente te maak. Die sinkgebou langs die huis op Tunda is ingerig in der haas vir slaapvertrek, eetsaal en skool. Die eerste twee dae moes die seuns maar staan en eet. Hulle eerste taak was om 'n lang tafel met banke te maak vir eet- en leertafel.

Ons het 10 enkelbedjies gekoop teen £4. 5. 0. stuk. Katoen en slope vir matrasse, lakenlinne ens., ens. Dat dit in baie opsigte maar beroerd gaan is vanselfsprekend.

Hierdie mededeling, Dominee, is maar in kort die buitekant van die saak, dat dit dae en nagte van gebed geneem het en die ewige God nooit tevergeefs op Hom laat wag nie, word opnuut openbaar wanneer 'n mens jou volkome in sy hande oorgee sodat Hy sy raad met ons kan volbring.

Ontvang ons beste groete.

— P. S. VAN DER WALT

(P.S.: Hierdie private brief word in „Die Hervormer" geplaas vir kennisname deur ons lesers. Die Redakteur).

Vir Alle Doeleindes

Gebruik net

COLORITE

WITKALK

Korrespondensie

STRAATPREDIKING

Ek voel dit my plig om saam met die ouderlinge in die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering beswaar te maak daarteen. Ons dra nie almal die fynere kennis van die Skrif dat ons teenoor die kennis van die predikante dit kan uit redeneer nie, maar prakties sal dit seker nie 'n stap vorentoe wees vir ons Kerk nie.

Die gewone lidmaat assosieer Staatprediking tog maar met Sektes, en kan ons elke lidmaat persoonlik bearbei en oortuig dat dit Skriftuurlik is en dat dit sal dien tot die uitbreiding van Gods Koninkryk?

Ek vrees die afvalliges sal maar by die Staatprediking ook verby stap met 'n spotlag en miskien nog lasterlike taal ook gebruik.

Sal dit nie meer doeltreffend wees as ons leraars, buiten die gewone haastige huisbesoek, liewer diégene wat nie meer kerk-toe kom, meer persoonlike aandag gee in hulle huise of op straat en aan hulle daar liefde en belangstelling toon nie?

Christus hét die tollenaars en Sondaars opgesoek en persoonlik met hulle verkeer en dit is wat vandag ook nog die beste uitwerking sal hê op enige mens.

Met agting,

Die uwe,

E. D. WIENAND.

VERDRYF DIE PYN
van AAMBEIE met
„Dubbelaksie"-
Intestone

HOE werk Intestone?
Van die heel eerste dosis af gee Intestone al groot verligting in alle gevalle van aambeie deur saggies die druk op die dikderm, wat deur hardlywigheid veroorsaak word, te verminder. Dit is hierdie druk wat aambeie vererger en dit so teer en pynlik maak.

WAT presies is Intestone?
Intestone is 'n samestelling van uitgesoekte vrugte en kruie waarby die korrekte vorm van swawel vir die lewer gevoeg is. Dit werk dus sag en seker, en die smaak is aangenaam.

WAAROM is dit „Dubbelaksie"-Intestone?
Omdat elke dosis dubbel voordelig is. Intestone is nie alleen 'n doeltreffende natuurlike lakseermiddel nie, maar dit het ook 'n versterkende, bloedsuiwerende uitwerking op die hele gestel.

WAAR koop 'n mens Intestone?
By enige apteek, of posvry van Norwood Coaker, Posbus 89, Ladybrand, teen 5/- en 9/- per bottel.

8175-1e

BOEKE

Wat groeit er uit deze wêreld ?
Lenin en **Stalin** deur dr. G. Knypers, **Tito** deur drs. J. Klatter,, **Churchill** deur prof. mnr. P. S. Goldschmeding.

Uitgegee in opdrag van die Chr.-Nasionale Biblioteek deur T. Wever, Franeker. In S.A. versprei deur Pro Rege pers, Potchefstroom. 373 b's. Prys 32/6.

Hierdie uitgawe oor die lewe en wêrk van die groot figure van ons tyd kan inderdaad beskou word as 'n belangrike publikasie. Naas God is die toestand van die wêreld van vandag immers tot 'n groot mate die resultaat van die werk van hierdie groottes onder die mensekinders.

Soos 'n Nebukadnesar en 'n Darius vanouds deur die profete van die O.T. genoem is die knegte van God, so ook hierdie manne wat God gebruik het die een tot 'n seën, die ander tot 'n oordeel.

Dat die wêreld van vandag skerper as ooit tevore in die geskiedenis van die mensheid verdeel is in Oos en Wes, is naas ander faktore vir 'n groot mate die werk van hierdie vyf manne.

Die verskillende skrywers gee vir ons 'n objektiewe beskrywing van die lewe en die werk van hierdie manne, die een so interessant soos die ander.
Dit toon die groei en ontwikkeling aan van die Kommunisme in Rusland en Oos-Europa, die afwyking van die leer van Stalin deur Tito, wat in teenstelling met die internasionale kommunisme 'n nasionale kommunisme voorstaan en die reuse taak van twee van die groot bestryders van hierdie verbreide ideologie.

Ons raai elkeen wat belang in hierdie ideologie en in die wêreldpolitiek stel om hierdie waardevolle werk aan te skaf.

JOH. DREYER.

Ledig u
GALBLAAS
en vermy folterende maagpyn

Kroniese maagpyn kan veroorsaak word deur galblaasonsteking, wat weer uit opgehoopte gal spruit. Deur die galblaas te ledig, verwyder KOLESTRINE die bron van die ontsteking en selfs wanneer galstene begin vorm het, mag hulle verdwyn na gebruik van KOLESTRINE. Die fabrikante, wat reeds 70 jaar geneesmiddels vervaardig, waarborg dat KOLESTRINE veilig en onskadelik is. Enige navrae, professioneel of andersins, is welkom en 'n volledige wetenskaplike uitleg van KOLESTRINE se werking sal gegee word. KOLESTRINE was al vir tallose gebruikers 'n groot seën. In gevalle van maagongestelhede weens ligte voedselvergiftiging of die oormatige gebruik van voedsel of drank, veral by middeljarige en swaarlywige persone, het KOLESTRINE haas wonderbaarlike resultate behaal. Tans verkrygbaar in 2 groottes teen 5/6 en 10/- (groot) per bottel.

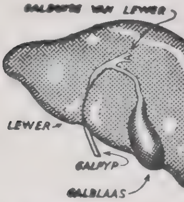

KOLESTRINE
Ledig die Galblaas
1452-2A

Antwoord Op Geboorte Beperking

Met belangstelling, maar met groeiende verset, het ek die artikelreeks van ds. Venter oor geboortebeperking gelees. Omdat hier na my mening 'n verkeerde gedagtegang voorgestel word, voel ek my geroepe om enkele opmerkings hierteen te maak.

Natuurlik is ek dit volkome met ds. Venter eens, wanneer hy opmerk, dat die kindertal partymaal opsetlik laag gehou word uit gemaksug. Hierdie houding is nie te regverdig nie, maar dit lyk my, dat volgens ds. Venter hierdie uitsonderings reël is, wat ek ernstig betwyfel. Vir hierdie uitsonderings kan sy betoog miskien goed doen, maar dit geld seker nie vir die algemene gang van sake nie.

Ek wil dan begin om my teleurstelling uit te spreek, dat ds Venter, wat hierdie artikel geskryf het, blykbaar een van die beste geskrifte oor hierdie materie nie raak gesien nie, of in ieder geval nie na daardie stem geluister het nie. Ek bedoel hier: „Het Huwelijk," Herderlike schrijven van de Generale Synode der Nederlandse Hervormde Kerk, uitgegee in 1952.

In hierdie boek word duidelik die kerk se standpunt gestel. En dit is vir my veel bevrydender en ook saakliker as die stuk van ds. Venter. Om aan so 'n uitgawe voorby te gaan lyk my 'n ernstige nalatigheid.

Vir my is die hele opvatting, wat ds. Venter huldig nie 'n Protestantse soos hy voorgee nie, maar 'n suiwer Roomse. As ons ds. V. se woorde langs die van 'n uitspraak van die pous in 1952 sit blyk dit duidelik. Ds. V. beweer in Artikel III: „Moedswillige verkleining van die huisgesin m.a.w. geboorte beperking . . . . is 'n onsedelike daad." Die pous beweer dieselfde as hy sê: „Elke ingryping van die eggenotes by die huwelik om nuwe lewe te voorkom is immoreel." Hierteenoor wil ek liewers enkele uitsprake van die Synode van die Nederlandse Herv. Kerk, van Karl Barth (Kirchlike Dogmatik III 1, 2), en prof. van Niftrik (Zie de mens) stel.

Die eerste groot verskil sien ons, wanneer ons die doel van die huwelik nagaan. Dan blyk, dat as eerste punt genoem word die wedersydse bystand wat man en vrou aan mekaar gee. (Ook Calvyn stel dit so!) Hieruit volg, dat 'n kinderlose huwelik tog sinvol is, wat dit nie is volgens die bewering van ds. V. nie. Die tweede punt is dan die voortplanting. Maar dit kom op die tweede plek. Ook in ons Huweliksformulier lees ons: „Die eerste rede (van die huwelik) is, dat die een die ander getrou moet help en bystaan in alle sake wat tot die tydelike en ewige lewe behoort." Direk hieruit volg, dat die geslagsgemeenskap volkome geoorloof is, wanneer daar nie die bedoeling is om 'n kind te verwek nie. Hieruit vloei voort, dat geboortebeperking 'n logiese uitvloeisel is. Om die gemeenskap net toe te laat met die oog op voortplanting is 'n houding van ondankbaarheid vir die gawe wat God in die huweliksverkeer aan man en vrou gee. (Herdelijke Schrijven). Elke ouerpaar dra in hierdie opsig eie verantwoordelikheid want die lewensomstandighede is orals verskillend.

Ons moet ook onthou, dat die kinders wat kom ook groot gemaak en opgevoed moet word. En dan help dit nie om 'n uitspraak te doen as: „'n Groot gesin het 'n seën wat nie in klinkende munt kan geweeg word nie." Ja, maar daardie klinkende munt is tog maar nodig om die kinders 'n verantwoorde opvoeding te gee. Die beperking van die kindertal is dan ook volkome geregverdig en selfs gewens, wanneer die geestelike of finansiële kragte van die ouer dit eis. Dit kom daar per slot van rekening nie op aan om kinders in die wêreld te bring nie, maar hulle moet ook opgevoed word en wel op 'n goeie manier.

As ons dus tot 'n samevatting kom, blyk dit, dat die Protestantse opvatting nie die gemaksug in die hand werk nie, maar wel duidelik die vryheid laat sien, waarmee Christus ons vry gemaak het en tegelyk ook die verantwoordelikheid wat elke ouerpaar in hierdie opsig het. Dan is dus duidelik, dat geboortebeperking nie immoreel en onsedelik is nie, maar 'n uitvloeisel van die verantwoordelikheid en tegelykertyd 'n dankbaarheid vir die gawe van God, wat Hy ons in die huwelik gee.

— P. G. J. OVERDUIN

Piet Retief.

PARTEX
PARTEX PRODUCTS

PARTEX
Beroemd vir Kwaliteit

Dis sagter... dis beter dis meer ekonomies

Vra u apteker om
PARTEX PYN POEIERS
1/6 per dosie
U sal hulle goed vind!

Met lissies

Ook in kraamgrootte vervaardig

Handelsnavrae
Endstraat 30
Posbus 11100
Johannesburg

DIE WARE LEWE — I

Die Spieël van die Lag

As 'n mens iemand in die diepste van sy wese wil sien, moet jy hom hoor lag. In my jong dae reeds het ek tot hierdie oortuiging gekom. Daarom het ek deur die jare wat ek onderwys gegee het altyd in die begin my leerlinge hard laat lag. Wanneer ek hulle hoor lag het, het ek geweet waar ek staan.

'n Mens sou dink dat jy meer oor die wese van die mens kan leer uit die ween (huil) van mense. Dit is nie so nie. Die ween van mense is in 'n groot mate van hulle omgegewing afhanklik. Daar is 'n geween wat heeltemaal onbeheersd is en waaruit 'n sielkundige baie kan leer. Maar daar is ook 'n geween waarby 'n mens jou beheers. Daar is 'n geween waartoe 'n mens jou dwing. Daar is 'n geween wat 'n mens doen omdat dit so hoort, of omdat jy deur ander aangesteek of beïnvloed word. In geween is 'n mens sterk van uiterlike dinge afhanklik. Wanneer 'n mens lag, is dit baie minder die geval. Elke mens maak homself los van ander wanneer hy lag. Geween verbind mense, lag skei hulle van mekaar. Lag is onwillekeurig. Elkeen lag sy eie lag. Elkeen lag op sy eie manier, elkeen lag sy eie taal.

Daar is 'n fyn onderskeid tussen lag en glimlag. Daar is naas huil ook nie glim huil nie. Glimlag is die geestelike suster van lag. Daarom is glimlag 'n kwessie van willekeur. Maar wanneer 'n mens lag, hou alle willekeur op. 'n Mens verloor beheer oor jouself . . . . jy moet lag. Daarom is glimlag waardiger as lag. Jesus het waarskynlik by sommige van sy uitsprake geglimlag, maar dat Hy gelag het, kan 'n mens jou nie voorstel nie.

Lag verraai 'n mens. Jy kan dit maar toets. Daar is die goedige, goedmoedige lag van die eenvoudige gemoed wat soos 'n rein kind nog ook in die ervare man gebly het. Daar is die giftige lag van 'n mens wat aangenaam voorkom totdat in die lag die boosheid van sy gesindheid te voorskyn tree. Daar is die gierende dwase lag van die mens wat, al is hy ook geleerd of vernaam, kleinsielig is. Dan lag hy en die ganse erbarmlikheid van sy wese tree skril te voorskyn of dit word duidelik dat sy siel 'n put van venynigheid is. Daar is (en dit het ek spesiaal ondersoek om seker te wees) die lag wat geestelik en sedelike swakheid toon, 'n leë, aaklige, skokkende lag vol troosteloosheid. 'n Mens kan liefdeloos lag. 'n Mens kan nie liefdeloos ween nie. 'n Mens kan uit diep smart en selfs onder trane lag, maar ook hierdie toestand van die siel word in die lag duidelik aan die wat kan verstaan. Lag is leersaam, maar 'n mens moenie die fout maak om lag in soorte te probeer indeel nie. Elke mens lag sy eie lewenswyse en geaardheid. Daar is nie soorte van nood en sorg van die innerlike lewe nie. Daar is altyd net die besondere enkeling met sy eie aard wat 'n mens ontmoet. En jy moet leer om met jou hart te luister.

(Vry vertaling van Wolgang Köhler, **Wahres Leben**, p.68-70)

— M. L .DREYER.

Vroue Rubriek

ONDERSTEUN ONS
ADVERTEERDERS

S.A. COMMERCIAL HOUSE
(Edms.) Bpk.
gee u die
BESTE DIENS EN BESTE KWALITEIT

★ *Ontsmettingsmiddels*
★ *Ontsmettingstof*
★ *Suiweringsmiddels*
Reukverdrywer *Blokke*
Politoer ★ *Seep*

Alle soorte Skoonmaak en Higieniese stowwe

COMMISSIONERSTRAAT
Foon 24-6757 - Posbur 2849
JOHANNESBURG

R. M. I.
Pluimvee Uitrusting
IS SOLIED GEMAAK EN GEGALVANISEER OM DIT TEEN ROES TE BESKERM

●

Alle soorte Voer-bakke — Drink-bakke — Broei-kaste in vier grootes — Vet maak en groei hokke —

●

H/v Wolhuter en Browningstrate
JEPPE
Tel. 24-6047 — — Posbus 10107
JOHANNESBURG

DIE HERVORMER
Offisiële Orgaan van die Ned. Hervormde Kerk van Afrika

ADVERTENSIETARIEWE: Geboorte-, Verlowings,- en Huwelike, 10/- vir 'n maksimum van 60 woorde, en 2d, per woord bo 60 woorde vooruitbetaalbaar.

Doodsberigte en In Memoriams 10/- per plasing.

Advertensie en Adresverandering (vermeld sowel oue as nuwe adres) aan:

DIE ADVERTENSIE-BESTUURDER Posbus 262, KRUGERSDORP

Advertensies moet gestuur word aan die Advertensie-bestuurder nie later as die 15de van die maand voorgaande publikasie.

GRAFSTENE EN MONUMENTE
GEMAAK UIT DIE BESTE PRETORIA - GRANIET

Word afgelewer en opgerig op enige dorp en plaas
Pryse na elkeen se vermoë
PRYSLYS EN KATALOGUS OP AANVRAAG

J. P. E. ROODE
Posbus 163 - Foon 308
ERMELO

Ondersteun Ons Adverteerders

DOODSBERIGTE

Dit het die almagtige God behaag om die siele van ons tans gestorwe broeders en susters wie se name hieronder vermeld word, tot Hom te neem. Hulle liggame is aan die aarde toevertrou in die vaste en sekere hoop van die opstanding tot die ewige lewe deur ons Here Jesus Christus wat die vernederde liggaam aan sy verheerlikte liggaam gelyk sal maak.

Die familie treur oor hulle heengaan en die Hervormde gemeenskap treur saam.

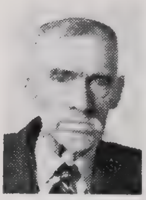

BRITS — Pieter Erns oorlede in die ouderdom van 71 jaar en 6 maande.

Bedroefde eggenote, kinders, kleinkinders en agterkleinkinders.
Die Kruispad,
Pk. Balfour-Noord.

VAN ANTWERP — Izak Frederick George, oorlede 8 Maart 1956 in die ouderdom van 25 jaar.

Die bedroefde eggenote, ouers, broers en susters, Stoffel en Tokkie Rootman.
Ratsegaaikraal,
Ventersdorp.

KUNNEKE — Martha Catharina oorlede 23 April 1956 in die ouderdom van 3 jaar en 9 maande.

Bedroefde Pappie, Mammie, broers, susters, swaer en Frikkie.
Dept. van Lande,
Pk. Rietrivier.

JANSE VAN VUUREN — Sarel Petrus, oorlede 6 Januarie 1956 in die ouderdom van 62 jaar en 4 maande.

Die bedroefde eggenote en kinders.
G. J. v. Vuuren
Welgegund,
Pk. Potchefstroom.

NORTJE — Jacoba Cecilia, oorlede op 11 April 1956 in die ouderdom van 79 jaar.

Bedroefde kinders en kleinkinders.
D. S. Pretorius
P/s. 567,
Makalika,
oor Vaalwater.

VAN DER WALT — Phillipus, Jacobus, oorlede op 24 Desember 1955 in die ouderdom van 6 jaar en 10 maande.

Bedroefde ouers, broertjie, groot-ouers.
Puntlyf,
Bronkhorstspruit.

VAN STADEN — Marthinus Hermanus Johannes oorlede 5 Maart 1956 in die ouderdom van 43 jaar en 4 maande.

Die bedroefde eggenote Jakkie en kinders.
Elandsfontein 695,
Pk. Ouklip,
Oor. Warnbad.

IN MEMORIAM

In liefdevolle herinnering dink ons terug aan ons ontslape dierbares wat ons vooruit gegaan het en nou rus van hulle arbeid. Ons mis hulle nog steeds, maar treur nie oor hulle soos die ander wat geen hoop het nie. Ons dank God vir wat hulle deur sy genade beteken het.

NIEMAN — Jurgens Albertus gebore 15 Januarie 1858 oorlede 29 April 1954.

Verlangende kinders,
S. S. en J. G. Fourie.
Matjiesspruit,
Pk. Harriesburg.

NIEMAN — Anna Elizabeth (gebore Jonker) gebore 20 Mei 1861 oorlede 28 November 1942.

Verlangende kinders,
S. S. en J. G. Fourie.
Matjiesspruit,
Pk. Harriesburg.

SWANEPOEL — Dolly (Niemann) oorlede op 18 Februarie 1956 in die ouderdom van byna 34 jaar.

Bedroefde ouers, susters en swaer.
Issie en Japie Seymore.
I en S. Nieman,
Wonderfontein,
Lichtenburg.

LANGE — Hennie oorlede 6 Junie 1955 in die ouderdom van 33 jaar en 10 maande.

Bedroefde ouers, eggenote, dogtertjie, susters en swaers
Mev. J. Lange.
Pk. Bulgerrivier,
oor Vaalwater.

OFFISIËLE BERIGTE

BEROEP AANGENEEM:

Ds. J. H. Naude van Heilbron na Kroonstad.

Ds. S. P. Viljoen van Wonderfontein (Carletonville) na Lydenburg.

Ds. P. A. R. van Wyk van Wolmaranstad na Wonderfontein.

Ds. P. J. Booysen van Middelburg na Kensington.

★

BEROEP BEDANK:

Ds. P. M. Smith van Pretoria na Randfontein.

Ds. P. J. Booysen van Middelburg na die Glencoe-kombinasie.

Ds. P. A. R. C. van Wyk van Wolmaransstad na Turffontein.

Ds. J. A. Jacobs van Standerton na Salisbury.

Ds. J. J. Engelbrecht van Delareyville na Odendaalsrust-kombinasie.

★

BEROEP:

Ds. C. J. de Lange van Wonderboompoort na Westonaria.

Ds. H. M. E. Dreyer van Pretoria- Wes na Johannesburg-Wes en na Sasolburg.

Ds. F. J. Engelbrecht van Hendrina na Randfontein.

Ds. S. E. Young van Zeerust na Trichardtsfontein.

Ds. J. I. de Wet van Johannesburg-Noord na Wolmaransstad.

★

INWYDING VAN KERKGEBOU:

Nederduitsch Hervormde Gemeente Bergsig.

U word vriendelik uitgenooi na die voorgenome plegtigheid (D.V.) op Saterdag 2 Junie, 1956, om 7 uur nm.

Sy e.w. Ds. A. J. G. Oosthuizen sal by die geleentheid die wydingsrede uitspreek.

U vind die Kerkgebou op die hoek van Leonidestraat en Karel Trichardtlaan, Mountain View.

Namens die Kerkraad,
Skriba.

★

TENDERS

Tenders gevra vir ou kerkbanke wat sitplek bied vir 400.

Besigting verwelkom.

Oudl. D. C. GROBLER,
Skriba.

Posbus 84,
Parys.

ADRES-VERANDERINGS:

Gemeente Elandspoort:
Scriba:
Mnr. J. A. Kritzinger,
Nuwe Adres:
Orsatstraat 10,
Wespark, Pretoria.
Ou Adres:
Orsatstraat 8,
Wespark, Pretoria.

★

Gemeente Newlands:
Scriba:
Mnr. J. J. Schoeman,
Sewendestraat 13,
Greymont,
Johannesburg.
Foon 27-2155.

★

Gemeente Pietermartitzburg
Scriba:
Ou Adres:
Oudl. K. N. Pretorius,
Weststraat 194,
Pietermaritzburg.
Nuwe Adres:
Oudl. K. N ..Pretorius,
Woonstel 1,
Victoriaweg 1,
Pietermaritzburg.

★

Gemeente Delmas:
Ou Skriba-Registrasie:
W. F. Krugel,
Posbus 218,
Delmas.
Nuwe Skriba-Registrasie:
M. J. H. Krugel (W.F.Sn.)
Posbus 218 - Foon 2622.
Delmas.
Boekverspreider:
Mevr. B. Krugel,
Posbus 218,
Delmas.

★

Gemeente Kensington:
Skriba:
Br. Bredenham,
Parkstraat 208,
Belgravia.

★

Gemeente Vanderbijlpark:
Skriba vir Registrasie:
Oudl. G. v. R. Barnard,
Davystraat 26,
Foon 31892,
Vanderbijlpark.

★

Gemeente Zwartruggens:
Skriba van Registrasie:
H. J. Steyn,
S.A.S. Zwartruggens.

Gemeente Zeerust:
Skriba/Kassier en
Skriba/Registrasie:
P. H. Viljoen,
Ou Adres:
Posbus 105,
ZEERUST.
Nuwe Adres:
J. G. Swanepoel,
Telefoon 265,
Posbus 105,
Gerritmaritzstraat 11,
ZEERUST
Supt van Sondagskool:
Ou Adres:
Posbus 105,
ZEERUST.
Nuwe Adres:
J. G. van Wyk,
Posbus, 105, Telefoon 286
ZEERUST.

★

KANSELBYBELS

Daar is berig ontvang van die uitgewers dat daar nog net enkele dosyne Kanselbybels in voorraad is en dat daar van herdruk geen sprake is nie.

Gemeentes wat nog nie Kanselbybels bestel het nie het nou 'n laaste kans. Die plys bly £10. 10. 0.

— Administrateur.

★

Potchefstroomse Universiteit vir C. H. O.

MUSIEKKONSERVATORIUM.
Sangonderwyser/es

Aansoeke vir bostaande betrekking word ingewag. Dienste aanvaar te word op **1 Augustus 1956.**

Salaris £50 per maand plus 'n lewenskostetoelae van £19. 10. 0. per maand vir gehude personeellede vir 'n makisimum van 25 lesure per week. Ekstra werksure sal vergoed word teen £4. 4. 0. per uur per kwartaal.

Aansoeke vir gemelde betrekking, vergesel van gegewaarmerkte afskrifte van sertifikate en getuigskrifte, asook 'n geboorte sertifikaat moet die

Registrateur,
P.U. vir C.H.O.,
Potchefstroom,

bereik voor **21 Mei 1956.**

SALISBURY

(Vervolg vanaf bladsy 12)

Want wat ons ouderlings lees dienste aanbetref is dit betreurenswaardig. Baie kerkraadslede stel nie belang daärin nie, hoe sal die gemeente dit dan doen? Ek reken ons kerkraad moet 'n voorbeeld kan wees vir hul lidmate. Daar is baie lede wat moet opgesoek word. As daar familie is met familie en vriende in Salisbury of omgewing, vra ek as skriba dat hul tog hul aanmeld by die skriba per brief, want daar is baie wat moet hoor dat hier nie 'n Hervormde Kerk bestaan nie.

— J. H. DUVENAGE,
Skriba.

Bus 56, Norton,
Suid-Rhodesië.

MY SENUWEES IS GEDAAN!

Raak u sonder enige rede hoegenaamd ongeduldig met u kinders? Slaan u hulle wanneer hulle hulle soos normale kinders gedra? Sien u uit daarna dat hulle skool toe of bed toe moet gaan? Voel u dat u moet wegkom—dat u dit nie langer kan verduur nie?

Daar is vandag baie vroue wat heeltemal fris en gesond lyk, maar wat in werklikheid senulyers is. Hierdie verborge lyding is baie erger as armoede of pyn, want swak, oorspanne senuwees bring alleen bittere ongeluk mee. Gelukkig is daar 'n beproefde middel wat alle senulyers met vertroue kan gebruik. Die Dr. Heinz-senuweeversterker kalmeer gou-gou oorspanne senuwees en herstel die bloed-, brein- en selweefsel. Trouens, dit knap die *hele* senugestel op. Prikkelbaarheid en die begeerte om te huil, verdwyn, en u voel spoedig soos 'n nuwe mens. Lees wat Mev G. H. Burns en Mnr. C. H. Potgiete in ongevraagde briewe geskryf het . .

„Ek was jare lank 'n senuwrak. Ek kan nie sê hoeveel soorte medisyne ek geprobeer het nie. Die dokter het verklaar dat ek aan senuswakheid ly. Eindelik het ek die Dr. Heinz senuwee-versterker geprobeer. Ek het nog net een bottel gebruik en ek slaap en eet nou reeds beter."

„Die Dr. Heinz-senuwee-versterker he die senuwees van my hart en maag versterk en het my ook van die gevreesde slaaploosheid genees. Gedurende die afgelop twee jaar is ek deur 7 dokters behandel maar sonder die gewenste resultate."

Te kry by alle apteke teen 6/6 pe bottel
Tablette: 6/6 per bottel

DR. HEINZ-SENUWEE-VERSTERKER

6707-4A

Coffee Importers and Roasters
(EDMS.), BPK.

★

MARKSTRAAT 45
JOHANNESBURG
Foon 33-3737
Posbus 5553

★

„CIRO"

★

Koffie en Tee

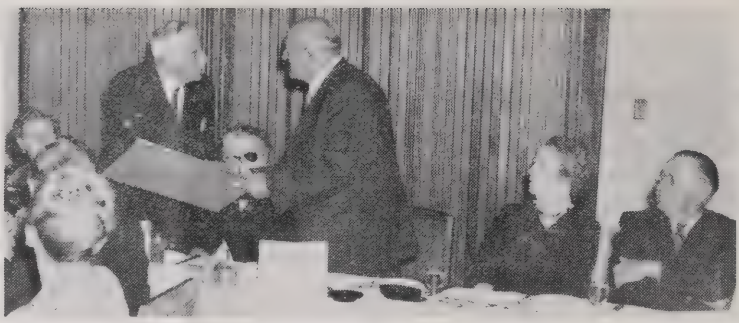

Die foto toon Prof. dr. B. de Loor, voorsitter van die Kerk se Raad van Finansies waar hy 'n afskeidsadres oorhandig aan die aftredene Administrateur mnr. J. H. H. Janson. Na 'n dienstydperk van 28 jaar het die kerk onlangs op gepaste wyse afskeid geneem van mnr. Janson as Administrateur. Op die afskeiddinee waar die lede van kommissies van kerk met wie die heer Janson nou saamgewerk het, teenwoordig was, het verskillende sprekers hulle groot agting en waardering teenoor die egpaar laat blyk.

By die geleentheid het die Voorsitter van die Alg. Kommissie 'n geskenk namens die kerk oorhandig. „Deur die depressie jare heen, deur periodes van swaarkry en groei het mnr. Janson trou op sy pos die sake van die kerk op uiters bekwame wyse verrig" — het die voorsitter gesê.

Op die foto verskyn van L. na R. mevr. Prof. de Loor, ds. en mev. Joh. Dreyer (met rug na kamera) mnr. Janson, mevr. Janson, Prof. de Loor, mevr. (ds.) Oosthuizen en Prof. dr. C. H. Rautenbach.

— A.B.H.

HOOFKANTOOR:
Posbus 757,
SPRINGS.

56-6331/2/3/4/5
TELEFOON:

T.S.P

HERNU U KOMBUIS MET HOËGRAAD

T.S.P. EMALJEWARE.

Ons vervaardig alles wat die trotse huisvrou se hart kan begeer in die lieflikste kleure, die hoogste kwaliteit en dit alleen teen 'n baie billike prys. Emaljeware in alle groottes van die kleinste tot die grootste, paslik vir Kerk- en Sondagskool- funksies. Vra u kruidenier om vir u die volledige reeks gegalvaniseerde vertinde en aluminiumware te wys.

Die Boerevrou is nie vergete nie, vir haar is daar die

DEEGEMMER VIR VIER BRODE

die beste van sy soort. Onthou! vra vir T.S.P. met die merk van die twee olifante.

Vervaardig in Suid-Afrika, vir Suid-Afrika deur SUID-AFRIKANERS.

VERKOOP DEUR ALLE HANDELAARS DWARSDEUR DIE UNIE.

Prinses Beatrix Werd Lidmate Van De Nederlands Hervormde Kerk

Beatrix Wilhelma Armgard, ik verklaar U, in de gemeenschap van de Kerk van Christus, tot belijdend lid der Nederlands Hervormde Kerk. „Wij weten nu, dat God alle dingen doet medewerken ten goede voor hen die God liefhebben" (Romeinen 8: 28a). Drie en veertig maal sprak ds. H. J. Kater onlangs in de Nieuwe Zijds Kapel te Amsterdam de formule, terwijl een jonge (of reeds wat oudere) figuur in ootmoed voor hem neerkniel om persoonlijk het verbond met de kerk te bezegelen, dat voor de meesten van hen reeds kort na hun geboorte door hun ouders bij de doop was geesloten. Drie en veertig catechisanten werden in de N.Z.-Kapel te Amsterdam, en duizende in de kerken op deze Palmzondag, opgenoem in het verband der Grote Kerk. Maar tot de drie en veertig te Amsterdam behoorde prinses Beatrix van Oranje Nassau van Lippe Biesterfeld en daarom hadden tussen hen, die de kerk tot op de laaste plaats bezetten ook H.M. de Koningin, prins Bernhard, prinses Wilhelmina er de prinsessen Irene en Margriet plaatsgenoemen, Prinses Armgard was was door ziekte verhinderd de dienst bij te wonen.

Zoals voor het begin van de dienst werd meegedeeld, was het de nadrukkelijke wens van de Koningin en de prins om te worden beskouwd als een gewoon ouderpaar, dat de bevestiging van zijn kind bijwoont. En zo is deze dienst van Palmzondag verlopen als een normale dienst, waaraan een bediening van de H. Doop en een bvestiging zijn verbonden. Tussen de andere catchisanten betrad prinses eBatrix achter de peredikant het kerkgebou en tussen hen nam zij, op de derde rij, plaats op de voor hen gereserveerde stoelen. Mét prinses Beatrix waren er enkele van haar klasgenoten, die eveneens op het Baarns lyceum godsdienstlessen van ds. Kater hebben ontvangen en nu werden bevestigd.

Voor de schiftlezening had ds. Kater gekozen de verzen 12 t/m 16 van Richteren 6 en uit het 15de hoofdstuk van het Evangelie van Johannes de verzen 1 t/m. Voor zijn preek het gedeelte uit Richteren 6:14: „Ga heen in deze uw kracht." Deze bevestiging betekent, aldus ds. Kater, het innemen van een eigen plaats in een overzichtelijk en zinrijk geheel. Het betekent, dat wij moeten heengaan in de kracht, die ons is geschonken. De bevestiging betekent een taak, een opdracht. Men is geen Christen voor de kerk, maar voor de wreld. En daarom betekendt de bevestiging het dienst nemen in de Militia Christi. HHet betekent de eeuwigheid in het hart hebben maar nochtans de tijd ingaan.

Ik kan mij voorstellen, zo vervolgde ds. Kater, dat er onder u zijn die een aarzeling gevoelen en zich afvragen, of hun kracht niet te zwak zal zijn om tot Gideons bende te behoren. Die aarzeling kende ook Gideon zelf. Trouwens, altijd hebben mensen, die een opdracht van God ontvingen, zich afgevraagd: „Wie ben ik, dat ik dit doen mag?" Maar darom werd ook aan Gideon gezegd: „Ga heen is deze uw kracht!" Dit is de kracht die in God alleen is. Zoek Uw kracht dus altijd, waar zij is. Neem Uw post in in het leven, hoog of laag, strijdt daar Uw strijd en als het moet, lijdt dan Uw lijden, draag dan Uw kruis en bedenk dat Hij, die dood en duivel heeft overwonnen, met U is.

Hierna volgden de bediening van de H. Doop en de bevestiging, die werden gevolgd door het gezamenlijk zingen van gezang 257, vers 3.

In zijn verwelkomen van de niewe lidmaten wees ds. Kater er op, dat zij nu niet slechts zijn opgenomen in de kleine kring van die N.Z.-Kapel, maar in het grote verband der Ned. Herv. Kerk, hierbij wijzend op de verheugde toenadering tussen de kerken in de Wereldraad. Met voldoening maakte de predikant gewag van de aanwezigheid van ds. J. H. H. van Beem, voorzitter van de centrale kerkeraad van Amsterdam, van ds.

(Vervolg op bladsy 22)

Die room van hul almal

"Ashton"
SWEETENED CONDENSED MILK
NET WEIGHT 14 OUNCES

"Ashton"

Nog 'n Produk
van die

LANGEBERG KO-OPERASIE
ASHTON, K.P.

1-3272

vir stiller oomblikke . . .

Met Feltex se tapyte wat van muur tot muur strek, word alle indringende geluide van die buitewêreld opgevang — die elastisiteit van Feltex se suiwer wol, verskaf 'n stilte onder die voet en 'n gevoel van veiligheid wat ekstra waardigheid en eerbied aan alle bedehuise verleen.

Daar is 'n wye keuse van diep ryk kleure en Feltex is baie ekonomies daar dit goedkoop is om dit in te sit en selfs met aanhoudende gebruik hou dit uitsonderlik lank. Feltex lê alreeds menige Suid-Afrikaanse en oorsese bedehuise met tapyte uit.

Waarom skryf u nie om gratis advies en prysopgawes wat u van hulp kan wees, aan u naaste Feltex kantoor nie?

Feltex, Consolidated Textilegebou 137, Queenstraat, Port Elizabeth. (Telefoon 21973)

Feltex, Commissionerstraat 180, Johannesburg. (Telefoon 22-0351)

Feltex, Galestraat 98, Durban. (Telefoon 2-9191)

Feltex, Albertweg 83, Kaapstad. (Telefoon 5-2984)

Feltex

muur-tot-muur tapytgoed

HOOFPYN VERKOUE GRIEP

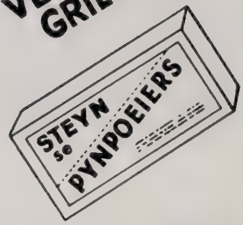

MAAK DIE WINTER AANGENAMER met STEYN se PYNPOEIERS

● VERLOS USELF VAN KNAENDE HOOFPYN GRIEP EN VERKOUE ● VOEL PERDFRIS LEWENDIG EN GESOND ● VIR SPOEDIGE VERLIGTING DRINK

STEYN SE PYNPOEIERS

in die groen houertjie

In die land van pyn
onthou die naam van
STEYN
Oral Verkrygbaar 1/6

PRINSES BEATRIX

(Vervolg vanaf bladsy 21)

G. de Ru, praeses van de generale synode der Ned. Herv. Kerk en van mr. H. Muldertjie namens de Oecumenische Raad van Nederland, als symbolen van dit grotere verband.

Probeer ook later. de kerk steeds groot te zien, aldus edpredikant tot de nieuwe leden, die hij tenslotte opwekte op Goeie Vrijdag aan het H. Avondmaal deel te nemen.

Met het zingen van de verzen 3 en 5 van gezang 23 werd deze kerkdienst, die trof door zijn grote eenvoud, besloten. Voorafgegaan door de predikant verlieten de nieuwe leden de kerkruimte, waarna de Koninklijke Familie zich naar de consistoriekamer begaf. Organist in deze dienst was Meindert Boekel.

(Oorgeneem).

HIERDIE EVANGELIE VAN DIE KONINKRYK

XIV. AUGUSTINUS OOR DIE MILLENNIUM

(Antwoord op M. Zwaan se brief.)

> ***„ . . . En geen geskrifte van mense, hoe heilig hulle ook al gewees het, mag met die goddelikte Skrifte gelyk gestel word nie, of ook die gewoonte met die waarheid van God nie — want die waarheid is bo alles — of ook die groot menigte of die oudheid . . . . of die konsilies nie . . . . . Daarom verwerp ons van ganser harte alles wat met hierdie onfeilbare reël (van die Skrif) nie ooreenkom nie, soos die Apostels ons geleer het . . .”***
>
> (Nederlandse Geloofsbelydenis, Art. VII.)

* * * *

My vorige artikel het ek afgesluit met die woorde: „Hierdie sowel as talle ander amillennialistiese skemas wortel in die beskouings van die kerkvader AUGUSTINUS wat in die vierde eeu met sy uitleg van Opg. 20:1-6 die premillennialisme sistematies gaan verwerp het, wat vantevore vrywel algemeen aanvaar was. Daarom is dit goed dat ons in die volgende artikel nader kennis maak met Augustinus se beskouings.”

Nou mag die lesers dit amusant vind om in die daaropvolgende uitgawe van die „Hervormer” (Mei l.l.) in 'n baie persoonlike en verdagmakende aanval op my deur die heer M. Zwaan te moes lees dat ek nie net vir prof. Althaus in my artikels moes noem as bestryder van die premillennialisme nie maar ook „meer bekende” persone, soos b.v. AUGUSTINUS, Calvyn. Luther, e.a.! Op die persoonlike bediging van die broeder, deur met sy vraag te wil insinueer dat ek miskien „bang” is om hierdie groot manne te noem omdat ek dan kwansuis daardeur „die oë sal oopmaak van baie mense om nie alles wat ek skryf vir soetkoek op te eet nie,” sal ek nie antwoord nie. Ek sal hom dit maar vergewe. Miskien het die broeder nog nie geweet toe hy skryf, dat ek juis van plan was om te handel oor Augustinus nie, en miskien het hy geweet dat ek al vantevore in my artikels dit duidelik laat blyk het dat o.a. Augustinus Calvyn en Luther die premillennialisme verwerp het. En onwetend sondig 'n mens mos glo nie, altans so sê die spreekwoord. Maar as hy iemand van wie hy verskil wil leer om „wetenskaplik” te wees wanneer 'n ander se beskouings aangeval word, moet hy darem regtig in die toekoms self die reël toepas. As hy my artikels van die afgelope twee-en-'n halwe jaar weer 'n bietjie sou deurkyk voordat hy die pen opgeneem het, sou hy die name wat hy so graag daarin wil sien wel deeglik raakloop. Maar nou moet ek daar byvoeg, dat al sou hy met 'n vergrootglas elke sinsnede deurkyk van al my artikels, sal hy nêrens 'n bewysplek kry ter stawing van sy wilde bewering dat ek die Reformatore se „brein benewel noem” nie! Nêrens het ek smalend oor hulle gepraat nie, maar inteendeel hoë agting in geen onheldere taal betuig nie. Waarom moes die broeder hom nou van so 'n growwe onwaarheid bedien om my aan te val? Is dit dit wat hy 'n „wetenskaplike” aanvalsmetode sou noem?

As br. Zwaan tog maar liewer 'n poging gemaak het om „hierdie Skrifverklaring (?)” soos hy my skrywe noem, te weerlê deur b.v. een of ander van my stellings aan die Skrif te toets, kon hy moontlik meer bereik het en die diskussie kon dan in elke geval in 'n suiwer en onbevooroordeelde atmosfeer voortgesit word, saaklik, aan die hand van die Heilige Skrif, soos ek ook probeer om dit te doen. Nou het hy egter somaar 'n haelpatroon op my afgevuur, wat niks meer gedoen het as om 'n giftige rookdamp van verdagmaking ná die ontploffing agter te laat nie. So 'n optrede is nie bevorderlik vir die kalmte van gees waarmee die kerk hom opnuut moet besin oor hierdie dringende vraagstuk van die bybelse toekomsprofesieë nie. As br. Zwaan ons by implikasie wil laat verstaan dat 'n leer 'n dwaalleer is net omdat sekere groot teoloë en een van die hele reeks kerkvaders van die vroeë Christendom dit nie aanvaar het nie, dan druis sy houding direk in teen die bo aangehaalde Art. VII van die Nederlandse Geloofbelydenis, soos dit trouens indruis teen die gees van die Kerkhervorming en van alle Protestantisme. Ons eer Luther en Calvyn nie deur van hulle Protestantse pouse te wil maak nie! Vir die Protestant bly steeds die Skrif as Woord van God die norm van alle norme.

Nou sê die broeder wel dat Luther en Calvyn op grond van Gods Woord anders geoordeel het oor die Millennium as ek. (En ek sal sekerlik nie die eerlikheid van hierdie Reformatore by hulle skrifuitleg betwyfel nie.) Saam verheug ons ons daaroor dat die Reformatore hulle op die gesag van die Skrif beroep het in alles, al verwerp ons kerk ook saam met andere beslis sommige van die leringe waartoe hulle gekom het. Maar nou ag br. Zwaan hom darem geroepe om vir Althaus te verdedig, wat hom juis verstout om hom te verset TEEN die betroubaarheid en die gesag van die profetiese woord! Althaus erken mos ruiterlik dat Opg. 20:1-6 as toekomsprofesie van 'n tussenryk ná die wederkoms van Christus en ook die voorspelings van die herstel van Israel onder die Messiaanse koningskap van die Messias nie met haarklowery weggeredeneer kan word nie. Die Bybel leer dus daardie dinge! Maar: **Dis vergissings!** Christus het dan kwansuis die profete teengespreek, en hulle het gefouteer in hulle verwagtings, al sê hulle ook dis die Woord van God wat hulle verkondig. Hulle het dus eintlik ook dwaaleer verkondig, as die betere (?) antichiliastiese insigte van Althaus regsinnig is! Ek wil nou in alle liefde maar in alle erns br. Zwaan versoek om aan te toon dat ek vir Althaus verkeerd voor gestel het oor wat hy te sê het oor hierdie saak, soos hy wil insinueer. Ek glo nie die professor self sal dit beweer nie, aangesien dit beslis sy weldeurdagte konklusies is waartoe hy kom met sy redeneerwyse. Waar hy egter tot sulke verwerplike gevolgtrekkings geraak en hom sodoende verhef bo die Woord wat deur die profete geskryf is en wat Christus ons beveel om te glo (Luk. 24: 25), ag ek dit nie my plig om die lesers van „Die Hervormer” te vermoei met 'n uiteensetting van al die argumente wat daaraan voorafgaan nie. Ek is nie besig met 'n verhandeling oor Althaus se teologie nie! Wat ek van hom en teen hom gesê het i.v.m. my onderwerp, kan ek met groot vrymoedigheid herhaal. Ek het sy verontrustende stellings aangehaal, juis om „oë oop te maak”' vir wat se dinge al toelaatbaar geword het onder Protestantse teoloë, en andersyds omdat juis Althaus se boek onlangs in 'n teologise tydskrif voorgehou is as 'n hoogstaande en gesaghebbende werk oor die bybelse eskatologie! Veral is hy in genoemde resensie geprys omdat hy die premillennialisme verwerp en dit glo op grond van die Pauliniese teologie. Stel u 'n Paulus voor wat leer dat die profete van God hulle vergis het in wat hulle geskryf het! Br. Zwaan moet nou maar liewer vir ons sê of hy prof. Althaus se direkte aanval op die betroubaarheid van die profete wil onderskryf deur sy plei-

(Vervolg op bladsy 24)

Hierdie Evangelie

(Vervolg vanaf bladsy 23)

dooi vir hom, dan weet ons tenminste waar ons staan. Althaus se beskouings bly egter vir my 'n tiperende voorbeeld van die bedenklike konsekwensies waartoe die antichiliastiese skrifverklaring altyd weer lei, hoewel dit nou seker die limiet bereik het in sy geval. Ek sal hom dus maar weer aanhaal wanneer ek dit nodig ag.

Ek wil nou voortgaan om op onpersoonlike wyse 'n kort opsomming en beskouing van Augustinus se verklaring van die Millennium te gee. Maar waar br. Zwaan blykbaar 'n redelike kennis van Calvyn en Luther se opvattings het, kan hy nou behulpsaam wees om die lesers van „Die Hervormer" goed in te lig: Ek wil hom vra om ook so 'n opsomming van Calvyn (of miskien Luther) se opvattings oor die Millennium te maak. Ek sal dit dan bespreek aan die hand van die Skrif, en hy kan my kritiek weer kritiseer. Miskien lei dit tot beter verstandhouding. Maar ek moet hom waarsku dat Calvyn nie 'n kommentaar op Opg. van Johannes geskryf het nie, hoewel hy oor al die ander bybelboeke wel kommentare gelewer het. Die eskatologie was nie 'n hooftema van die Kerkhervorming nie, en waar die Hervormers teen die Chiliasme opgetree het was dit meesal uitgelok deur die rasende sektariërs van daardie tye, wat met hulle onbeheerste dweperye die bybelse Millennium tot 'n bespotlike karikatuur gemaak het. Dis eintlik teen hulle „rasernye" dat Calvyn e.a. tevelde getrek het. Dieselfde kan tot 'n groot mate van Augustinus gesê word teen die agtergrond van bepaalde chiliastiese leringe van sy dae.

Nee broeder, u kan my nie alteveel imponeer deur net die name van hierdie groot figure as towerwoord te gebruik nie. Geen enkele mens kan die hele teologie beheers sonder te faal en te fouteer nie. Dink maar aan Luther. Het hy dan nie kennelik gedwaal t.o.v. die leer van die awendmaal en die leer aangaande die hemelvaart van Christus nie? En het hy en Calvyn mekaar dan nie heftig bestry oor sulke punte van die geloofsleer nie? Duidelik kon net een van hulle gelyk hê teenoor die Skrif, en die ander een ongelyk! Waarom moet die premillennialisme dan nou juis 'n „dwaalleer" wees, soos u sê, net omdat HULLE anders geleer het oor hierdie aangeleentheid, wat nie 'n hooftema van hulle bedangstelling uitgemaak het nie? Trouens, talle antichiliastiese teoloë van ons tyd onderskryf nie meer Calvyn of Luther se beskouings oor die Millennium of Israel nie. Ek verwys bv. na die Almanak-artikel van prof. Mulder oor Israel . As u dit vergelyk met die ontsettende dinge wat Luther in sy latere werke van Israel geskryf het, sal u maar moet kant kies tussen die twee, en ek meen u sal eerder prof. Mulder se kant kies. Ek hoop altans so. Dieselfde geld vir die 1955 Almanak-artikel van prof. B. Engelbrecht. Hoewel hy die premillennialisme verwerp verskil sy uitleg van Opg. 20 hemelsbreed en staan teenoor dié van Calvyn! Sou u hóm ook DAAROM 'n dwaalleraar noem, L.g. artikel verskil ook radikaal en staan selfs teenoor die leer van Augustinus. Maar dit sal ek prof. E. nie verwyt nie, want Augustinus se eksegese is eenvoudig nie houdbaar nie. Al ooreenkoms tussen sy uitleg en dié van talle antichiliaste is net hulle antichiliasme self!

(WORD VERVOLG)

Vergrotings
in
LEWENSKLEUR
van u eie kiekie of
negatief

W. E. CAREY
APTEKER
POSBUS 177
KRUGERSDORP

Ondersteun Asb.
Ons Adverteerders

S. A. T. I. M.
S. A. TIMBER & JOINERY WORKS (EDMS.) BPK.
Preekstoele, Kerkbanke en alle Kerkmeubels, Deure,
Vloere en ander Houtwerk
HANDELAARS IN HOUT EN BOUMATERIAAL
Agente vir Everite Asbes-Sementprodukte

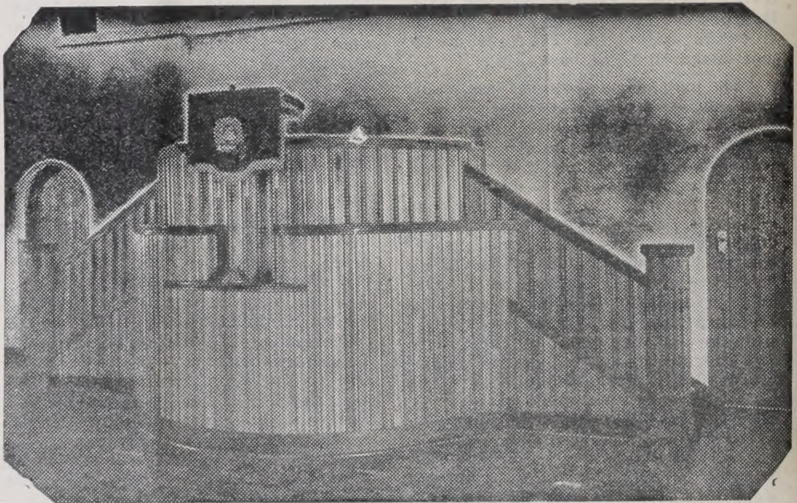

Ons Werk is ten volle Gewaarborg
KANTOOR, FABRIEK, DROOGOONDE, HOUTWERF:
Telefoon 33-5472 / 3 Posbus 6680
OPHIR - BOOYSENSWEG 14,
JOHANNESBURG

A vir Akkuraatheid

A vir Avery

Of u nou al met breuke van 'n ons of met sentenare werk daar is 'n Avery-skaal wat u presies die regte antwoord sal gee iedere keer as die vraag: „Hoeveel weeg dit?" gestel word.

AVERY

Die naam van gewig

South African Scale Company Ltd.

Johannesburg Posbus 1463
Kaapstad Posbus 779
Durban Posbus 505
Bloemfontein Posbus 721
Pretoria
Port Elizabeth Posbus 611

Enigste agente vir die wêreldberoemde „Avery"-skale en tel- en toetsmasjiene.

(5928-1A)

VIR HOOGSTAANDE
. KERKRAADSDRAG
. TOGAS
. SNYERSPAKKE
. DAMESUITRUSTING
RAADPLEEG EERSTE VIR

UNIEWINKELS

KERKSTRAAT 275, PRETORIA.

TAKKE:

JOHANNESBURG:	Jeppestraat 168.
VEREENIGING:	Uniewinkels, Marklaan 12(c).
HEIDELBERG:	Uniewinkels, Voortrekkerstr. 41.
BENONI:	Uniewinkels, Prinslaan 79(b).
GERMISTON:	Uniewinkels, Presidentstr. 279.
ERMELO:	Gebrs. Stolp Beperk.
PIET RETIEF:	Gebrs. Stolp Beperk.
MORGENZON:	Gebrs. Stolp Beperk.
BREYTEN:	Gebrs. Stolp Beperk.
KAAPSTAD:	„Pickles", Parlementstr. 31. Uniewinkels, Adderleystr. 37.
BELLVILLE:	Uniewinkels, Voortrekkerstr. 105.

Net

KARROO

SENUWEEPYNTABLETTE BEVAT

Snellerin **Hierdie verbasende nuwe bestanddeel verhaas die verligting d.m.v. die verkorting (met die helfte) van die versuim voor die pynstiller begin werk. Karroo-tablette werk vinnig.**

Snellerin **verhaas nl. die absorpsie van die pynstiller in die bloedstroom; dit is daar wat die pyn getref en verjaag word.**

Snellerin **is 'n teensuur. Dit belet onaangename nawerking. Talle mense wat pynstillers nodig het, is bang vir suur maag. Sulke mense kan gerus Karroo-tablette inneem, vanweë . . .**

Snellerin **—en, buiten hierdie weldadige nuwe ontdekking, bevat Karroo-tablette ook nog ander bestanddele wat die pyn weghou en u sommer beter laat voel.**

SNELLERIN SNELLERWERKING

Onthou- **NET**

KARROO

*Senuweepyn-***TABLETTE**

Bevat **SNELLERIN**

1/9 en 3/6

Agente in Suid-Afrika: MULLER & PHIPPS SOUTH AFRICA (PTY.) LTD., Johannesburg • Kaapstad • Port Elizabeth • Oos-Londen • Durban Bloemfontein

3085

OTTO'S

Senuwee en Pynpoeiers

Die Ideale SENUWEEVERSTERKER

Otto's is iets besonders en is nie 'n gewone verdowingsmiddel nie. Kyk net wat dit alles doen:

OTTO'S verban pyn binne enige oomblikke.
OTTO'S bring genesing aan en dus word pyn vir goed verban.
OTTO'S verskaf deursettingsvermoë.
OTTO'S kalmeer die senuwees deur middel van 'n spesiale bestanddeel bygevoeg uitsluitlik as 'n voedsel vir die hele senuweestelsel.

PRYS 1/9 en 3/9 per pakkie

As u 'n lyer is aan Hoofpyn, Rumatiek, Verkoue, Jig, Senuwees, Heupjig, Seerkeel, Senuweepyne en al dergelike kwale wat hedendaags voorkom, kry vir u 'n pakkie

OTTO'S

en laat dit vir u die lewe ook draaglik maak.

U sal dink wat ons sê is stories, maar hier volg twee getuigskrifte reeds ontvang, en dit is bewys genoeg om u ook 'n

OTTO'S - VERBRUIKER

te maak en 'n nuwe uitsig in die lewe te geniet

★

Rhenosterhoek,
Pk. Gelria, Boons,
18/5/'51.

Geagte Mnr.—

Ek het al dikwels baie moeilikheid gehad met gedurige hoofpyn, en het al verskeie soorte poeiers en pille gebruik. Eindelik het ek 'n advertensie van Otto's Poeiers in die „Hervormer" gesien en dadelik daarvan gekoop.

Na 'n paar dae was my moeilikheid opgelos en ek sal voortaan sorg dat ek nooit sonder Otto's Poeiers is nie.

Mag dit vir ander ook tot soveel nut wees as wat dit vir my is.

Met beste wense,
(Mej.) H.M.P.

Gardenweg 112,
Germiston, 2/1/'51

Geagte Mnr.—

Ek wil u graag my toestand verduidelik. Ek is 'n lyer aan Neuritis My linkerbeen gee heeltemaal in, ek het 'n gedruk in die kuit gehad, nag en dag, maar nadat ek die twee dosies Otto's Poeiers gebruik het, vind ek dat die geruk en die gebewe weg is. Ek is 75 jaar.

Stuur my weer 2 groot dosies Otto's Senuwee en Pyn Poeiers, en 1 bottel Otto se Boegoe- en Jenever Nier Pille.

By voorbaat dankie,
L.A.R.

Is dit genoeg bewys van jonk en oud dat OTTO'S goud werd is? Nou too hoekom dan u ook nie?

OTTO'S

MODERNE SALF

Soos deur die naam aangedui, is hierdie die mees moderne salf, waarvan die bestanddele dieselfde is as wat **vandag** vir **moderne** chirurgie **gebruik word.**

U aandag word gevestig op slegs drie van die vernaamste bestanddele, met hulle besondere eienskape, om u te oortuig dat Otto's se Moderne Salf sy naam regverdig.

Lewertraan: Vir Vitamines A en D. Vitimie D, bekend as die **„Sentraal"** vitimine stimuleer groei krag.

Acraflavien. Die ontsmettingsmiddel wat die meeste deur die hedendaagse mediese professie gebruik word. **Dit brand nie op oop sere nie.**

Sulfonalamied: Wat bykans alle inflammasie-agtige ontstekings onmiddelik keer en alle kwaadaardige bakterieë vernietig.

Gebruik Otto's Moderne Salf vir enige wonde, sere, brandwonde, puisies, aambele, eksema, gebarste lippe en hande, sonbrand en enige huidsiektes.

PRYS 2/6 - ORAL VERKRYGBAAR

Boegoe- en Jenever-Pille

Vir Rug, Nier en Blaasmoeilikheid

Boegoeblare en Jenever is u goed bekend. So ook seker die ruik en smaak van die twee.

★

Die mediese waarde is uitmuntend, maar alle goeie goed het hulle nadele — so ook Boegoeblare en Jenever. Die wetenskap het egter sover gekom om die belangrike mediese bevattende dele af te sonder en nou bied ons u dit aan in smaaklose pil-vorm.

U besef seker dat u niere die sleutel is van blakende gesondheid. Die niere is die afskeidkamer van onheilsame stowwe in u bloed, om urinesuur uit die bloedstroom te hou— maar word die niere ooit aandag gegee—gewoonlik NEE, en ons kla van pyne in die rug of ander spiere en sê dit is Jig of Rumatiek — en die oorsaak — Urinesuur. Nou gee u die niere die nodige aandag en u kan al die kwaaltjies vermy deur middel van OTTO'S Boegoe- en Jenever-pille. Die pille het nog ander stowwe by om u bloed, blaas en niere te suiwer, tesame met 'n sagte lakseermiddel.

PRYS: 3/6 vir 12 dae behandeling.

OTTO'S - produkte is van alle Aptekers in die Unie verkrygbaar of direk van

G. FOURIE
KERKSTRAAT 317,
PIETERMARITZBURG

OTTO'S

TIMIE STROOP

VIR HOES, KROEP EN VERKOUE

Spesiaal gemaak vir babatjies en klein kinders

Timie is u goed bekend, maar vir kinders is dit waardevol vir hoes en om sluim uit long pype te verwyder. Bygevoeg nog ander bestanddele om koors te breek, slym los te maak. Wees dus gereed met HOES, KROEP, VERKOUE, KINKHOES, HEESHEID, SEERKEEL, BRONGITIS, **en** dergelike kinders borskwale **met**

OTTO SE TIMIE STROOP

PRYS: 2/6

★

OTTO SE SENUWEE EN VERSTERKINGS MIDDEL

„DIE GEURIGE ROOI STROOP"

Die beproefde en beminde mengsel vir lusteloosheid, senuwees en verlies van eetlus. Die liggaam en Senuwee voedsel na 'n kwaai siekbed, Skok en Afgematheid.

Die Middel, wat binne enige dae ryk rooi bloed gee, waaruit u hele senuwee stelsel gevoed word. Ja, ook u senuwees.

Die mengsel vir klein en groot besonders goed vir skool kinders en studente.

KRY VANDAG 'N BOTTLLE

PRYS: 6/6 vir 32 doses.

OTTO'S

PREPARATE

Nie eg sonder hierdie geregistreerde Handelsmerk nie.

Die Merk van Waarde en Kwaliteit